

vește nu a spus adevărul? Cine-i cunoaște originea mai mult decât și-ar cunoaște-o ea singură? Și în acest caz ce pierdem noi mai mult decât în sute de alte cazuri similare?

Oare nu sunt atâtea lifte care se îngrășe în România din sudoarea și prin îngăduința poporului român, pentru a-și bate joc de ei și care găsesc cea mai largă toleranță a publicului român?

În ori-ce caz, româncă sau nu, sufletul acestei cocoane nu are nimica de a face cu noi. În el nu recunoaștem pe o urmașă a Dasarabilor glorioși și a evlavioșilor Brancoveni.

Dacă gândurile o poartă spre Fanar, noi credem că acolo e tocmai și locul potrivit unde-și putea găsi sălașul nimerit un asemenea suflet.

A trăi din munca unui neam pentru a-și bate joc de el, nu aceasta a fost caracteristică sfinților Brancoveni la ale căror picioare se prosterna plebea din Fanar, aclamându-l de basileus, ci aceasta este însușirea de capetenie a raielor din drojdia Fanarului care s'au cocotat pe spinarea poporului român și ai cărui reprezentanți din nenorocire nu au eșit toți din hotarele neamului nostru.

Pe un asemenea suflet bueros îl dăruim Fanarului. *El nu merită* să facă parte din neamul nostru. Să meargă deci acolo unde-l poartă instinctele. Nu vom pierde nimic de pe urma lui. Dimpotrivă.

Iar ceace trebuie să preocupe și să îngrijoreze pe publicistii români, nu este faptul unei apostazii pretinse sau reale, ci faptul, că asemenea elemente se îngrășe din munca poporului român.

Și dacă se simt datori să facă ceva într-o asemenea împrejurare, apoi nu poate fi altceva, decât să caute, cum pot scăpa mai de grabă de ele, rupând prin orice mijloc legăturile materiale care le îngrășe, precum ele au ținut să rupă sau să nu stabilească legături naționale cu poporul român.

„Mă tem, că te minți mai mult pe tine însuși, ca pe oricare altul”.

Iată cugetările:

„Ce-i mai bine, viață sau moarte — numai zeii știu”, cum zise Socrates judecătorilor la sfârșitul județului. Două mii de ani, dela declarația de neștiință a înțeleptului, nu ne-au luminat mai mult asupra istui punct însemnat.

*

Oricare o fi siguranța credinții în fapte, siguranța individului cu privire la fericire sau nefericire nu-i mai mare decât era în vremea lui Jupiter.

*

Nu pot, și nu voi minți gândurilor și înțelegerilor mele, fie ce a fi. Dacă-s nebun, cel puțin îs un nebun care se îndoiește, și nu invidiez nimănui siguranța înțelepciunii ce se aprobă pe ea însăși. Toți sunt înclinați a crede ceace răvnesc, dela un bilet de loterie până la un pașaport în Paradis — în care, după descriere, nu văd nimic prea ispititor. Neliniștea mea îmi spune, că am ceva lăuntru-mi, care „trecând se vădește”. E de grija celui ce a făcut-o, să prălungescă astă scântee de foc ceresc, care luminează dar și arde această slabă locuință; însă nu văd o grozăvie într'un „somn fără vise”, și n'am concepția vre-unei existențe a cărei durată n'ar plictisi.

*

E nefolositor a mi-se spune să nu judec, dar

INTERNE

O nouă contribuție a d-lui Oskar Jászai.

Cunoscutul propagandist al păcii dintre națiunile din Ungaria, d-nul Oskar Jászai publică o savantă lucrare despre problemele naționale din țara noastră, intitulând-o „*Inchegarea statelor naționale și chestiunea de naționalitate*”. Autorul arată întâi întreaga evoluție a actualelor state naționale și indică și o serie întregă de forțe care au contribuit și ele, în afară de cadrele ideologiei naționaliste, la închegarea acestor state. Cu un vast aparat sociologic și istoric el urmărește fază de fază trecutul statelor naționale și se ocupă amănunțit în deosebi cu problema asvârlăției, făcând interesante distincții între împrejurările care pot să determine separațiunea unei rase de alta și între împrejurările care pot să faciliteze contopirea raselor diferite. Fixând o serie de experiențe și deducțiuni, autorul trece apoi la problema de naționalitate din Ungaria și consacră interesante pagini dezvoltării naționale a rasei ungurești, așezând în o lumină nouă capitolele mai însemnate ale istoriei poporului unguresc. În legătură cu procesul de cristalizare a unității naționale ungurești, d. Jászai scoate în relief cauzele istorice și pe cele de ordin psihologic, cari toate au provocat în mod firesc năzuințele și luptele de astăzi ale „naționalităților”. Urmează o expunere a principalelor curente cari au dominat politica ungarilor față de popoarele nemaghiare. Această parte a lucrării comportă o însemnată deosebită prin faptul că, în ea autorul încearcă să stabilească raporturile de față ale naționalităților în dezvoltarea lor istorică, precum și în stadiul lor actual, întemeiat pe cifre și pe un complex întreg de tabele statistice. Întemeiat pe cele dezvoltate până aci, autorul crede de-o parte, că hegemonia ungarilor s'a asigurat pentru o lungă durată, de alta că, esențialul aspirațiilor popoarelor nemaghiare nu se poate reduce. De încheiere se indică *direcția politică inaugurată de Deák și Eötvös*, direcție, care salvează atât integritatea statului ungar cât și idealurile sociale ale țării în modul cel mai armonios.

Cartea are 560 de pagini și reclamă mai multe zile de studiu, ea să poată fi apreciată deplin. De aceea probabil să mai revenim asupra ei. So poate comanda dela autor.

Străinătatea și criza politică din Ungaria.

Sub acest titlu cel mai de frunte și unul din cele mai răspândite ziare americane, „*Newyork-Tribune*” într'un număr ultim ocupându-se de luptele dintre corifeii politicii maghiare pentru acapărarea conducerii acestei țări, între altele scrie:

„Ungaria prin purtarea-i acuzată față de bătrânul său monarh și-a pierdut simpatia popoarelor străine, cari i-au fost în trecut de un mare folos. Dacă însă va muri împăratul Francisc Iosif,

să cred. Ai putea spune tot așa de bine cuiva să nu se deștepte, ci să doarmă.”

*

Am fost adesea înclinat spre materialism în filozofie, dar n'am putut suferi nici odată întru-lucerea lui în *creștinism*, care mi-se pare că i fundat în chip esențial pe suflet.

*

Când scazi din viață copilăria — care-i o vegetare — timpul de somn, de mâncare și băutură — îmbrăcare și desbrăcare, cât mai rămâne din adevărata existență? Vara unui prinț.

*

Să fi omul dintâi — nu dictator, nu Sylla, dar un Washington sau Aristides — fruntașul în talent și adevăr, e să vii îndată după Dumnezeu.

*

De nemurirea sufletului îmi pare că poate fi mică îndoială, dacă ne referim un moment la acțiunea gândului: e într-o necontenită activitate. Mă îndoiam de asta, însă meditarea mă învăță mai mult. Lucrează încă așa independent de trup — în visuri de pildă — fără șir și nebulatic, admit, dar totuși e gândire, și mai multă gândire ca în vremea când suntem deștepti. Acuma, că asta n'ar lucra și separat, tot atâtea pe cât lucrează împreună, cine se poate pronunța? Stoicii, Epictetus și Marcus Aurelius, numesc starea de față „un suflet ce țărăște un schelet” — o grea căteșă de sigur; dar toate cătușele fiind materiale pot fi zdrobite. Până la ce grad existența noastră viitoare va fi *individuală*, sau mai bine, până la

— ceace nu poate întârzia mult, deoarece e de 82 de ani, — va sosi ceasul răfănelii pentru Ungaria”.

„E știut de mult, că viitorul domnitor monarhic nu va fi atât de pacient față de maghiari, cum a fost unchiul său. Moștenitorul de tron e în clar cu aceea, că prin pretenții exagerate și de prost gust, contrare pactului din 1867 prin nevoarea contingentului militar la timp când pe monarh în conflict cu statele aliate, a de neșabuit s'a purtat parlamentul maghiar față de monarhul său în ultimii 15 ani. Atât moștenitorul de tron cât și monarhul e pe deplin conștient că a asuprit acest popor (maghiarii) pe altele crotăii și români conlocuitori, și în vreme ce aceste popoare tratat într'un mod barbar, despădășii afirmă, că diotre toate popoarele civilizate ei sunt matadorii libertății, înaintării și ai democrației. Cu toate că locuitorii Ungariei sunt pe 20 milioane, maghiari sunt de abea 8 milioane, când celelalte 12 milioane sunt slovaci, croați, sârbi, români, ruteni, germani și alte naționalități așa că maghiarii își pot susține hegemonia numai cu un aparat administrativ corupt. Din acest rezultat că parlamentul și elementele politice din Budapesta nu reprezintă cătuși de puțin poporul locuitor în Ungaria”.

„Nici celelalte popoare din imperiul dualist nu vor arăta și nici nu arată simpatie față de maghiari, căci de politicianii maghiari, de acești divizi periculoși pentru siguranța publică, de acești demagogi, din cari lipsește orice simț de onoare să scârbit și Vienna. Polonia din Galiția, așteaptă cu încredință momentul ca să plece în contra Ungariei. Orice revoluție maghiară inițiată de politicianii maghiari de bransă ar fi de durată foarte scurtă căci majoritatea covârșitoare a armatei e creștină dinastiei. Ungaria ar deveni din nou o simplă provincie, cu o autonomie ca ori care provincie austriacă”.

Ziarele maghiare numesc acest artă lipsit de orice fond și barbar și afirmă, că a produs o mare consternare între maghiarii din America.

*

Prefecții în pelerinaj. În preajma plecării sale la Viena, ministrul președinte Lukács, a dat ordin ca toți prefecții comitatelor să fie chemați de urgență la Budapesta. Prefecții se vor întâlni la ministrul președinte încă în cursul zilei acest săptămânii. Ca pretext pentru convocarea lor se schimbarea de guvern și după ce această schimbare e de ordin formal numai, — se spune că prefecții nu vor fi demisionați, decât în parte înlocușii. Pentru opinia publică, însă, plecarea majului prefecților înseamnă ceva mai mult. Înseamnă probabilitatea unor noi alegeri și trăsături nuri tănuite, pentru cari Lukács va, și arând sigur aprobarea monarhului. Sunt rândurile gerilor prefecții și pot să fie și compirii lor.

ce grad va fi asemeni existenței noastre prezente o altă chestie; dar că gândirea e nemuritoare pare tot atâtea de probabil pe cât e probabil trupul nu-i.

*

Materia este veșnică, totdeauna schimbându-se, dar reproducându-se, și, pe cât putem înțelege viața, veșnică; și de ce nu *gândirea*? De ce nu lucra ea lăuntru și asupra universului, și părți dintr'nsa lucrează asupra și împreună și răsună pulbere numită omenire? Vezi cum un lucrează asupra lui însuși și celorlalți, ori asupra multimilor! Aceiaș agent într'un grad mai înalt mai curat; ar putea lucra asupra stelelor, și celelalte *ad infinitum*”.

*

Câmpul gândirii e nesfârșit; ce înseamnă care-i mai înainte sau mai în urmă, într'o alegere unde nu-i o *finț*? Templul faimei e ea și al saivilor, universul; altarul nostru — vârful țărilor. Aș fi tot atât de mulțumit cu muntele în caz, sau cu muntele oricare și cine vrea. Poate săibă Mont-Blanc ori Chimborazo, fără să le diez înălțimea lor”. Cam aceeaș idee o exprima Byron și în *Don Juan*, cântul III, strofa 104: „Altarele mele-s' muntii și oceanul,

Pământul, aer, stelele — tot ce răsare din m

Care născu și va primi înapoi suflul”.

Din Bucovina

Răspunsul rutenilor în chestia bisericească — Situația politică

Când au convocat românii marelui și terribilului meeting — se înțelege fără necesitatea și împotriva voinței deputaților democrați Aurel Onciul, Florea Lupu, Mihail Chisanovici și Romul Reuț în Cernăuț. — se știe că și rutenii vor convoca un meeting mare, de două ori așa de mare ca al românilor. Mulți o credeau și erau chiar surprinși că tot va avea loc un meeting al rutenilor în chestia bisericească ca o contrademonstrație meetingului românilor. Șeful democraților Aurel Onciul care stă în totul în solda renegatului român Necușilco, șeful rutenilor ucraini în Bucovina, prorocia în organul său, „Poșta populară” că rutenii încă vor convoca un meeting și cu mai buni șorți de izbândă decât românii căci ei locuiesc aproape de Cernăuț și sunt în stare să vie pe jos până în capitala țării. Mult temutul meeting al rutenilor nu a avut până azi loc și poate că nu se va convoca din mai multe pricinuri. Rutenii sunt ortodocși orientali și nu numai să fie mai mulți la număr și să fie și mai ușor să vie uniți, fiindcă aceștia locuiesc chiar în Cernăuț. Inșă în cazul acesta noi ar trebui să cerem dela poșta ca fiecare participant să aibă legitimație că e ortodox orientat, căci numai ortodocșii au să-și spună cuvântul în chestia bisericească ort. or. din Bucovina. A doua pricină e că rutenii sunt împărțiți în două tabere diametral opuse în vederile lor politice. Sunt ruso-fili și rutenii ucraini și visează o Ucraină mare, unită și independentă, fie republică sau monarhie.

Când ar începe rutenii ucraini o acțiune în chestia bisericească, ar fi împiedecați de ruso-fili. Lucrul cel mai însemnat e că ofițerii rutenilor ucraini, învățătorii dela sate ce făceau la alegeri pe agitatorii și pe corteșii politicianilor ucraini, s'au pus în opoziție cu șeful N. Vasilco și cu tovarășul de isprăvi cinstite ale politicianilor Onciul și Lupu din tabăra noastră, Smal-Socki care a ajuns la vază și putere prin arșiunea trădătoare de neam a partidului democrat de sub conducerea lui Aurel Onciul și Florea Lupu.

Deci cine să lucreze și cine să contrareze meetingul rutenilor? Doar deputații democrați Onciul, Lupu și cei vreo șase aderenți ai lor.

Rutenii însă au finit să răspundă punctului de vedere românesc precizat și consemnat de amintitul meeting strălucit, și în ziua de Paști al ziarului iudevesc „Bukowiner Post”, organul șefului rutenilor, N. Vasilco, un „W”, care pare să fie chiar Wassilko, renegatul român și binefăcătorul și dătătorul de pâine și de deputație lui Aurel Onciul și Florea Lupu, răspunde într-un articol lung, perfid și injurios la adresa Românilor. Pe lângă frazele bombastice și farizeismul patriotic al autorului, bănuiește în mod infam pe răposatul mare mitropolit de neuitată amintire Silvestru Morariu că avea legături secrete cu sinodul pravoslavnic din Petersburg prin intervenția consulului rusesc Kyra Dinjan, un român rusificat din Basarabia. O infamie mai ordinară nu se poate la adresa energicului arhiepiscop român Silvestru. N. Wassilko a

escamotat și escamotează mereu patriotismul său, că denunță pe adversarii din tabăra rutenă că ar face propagandă ruso-filă în Austria. Da el să încumetot să-l învinuiește și pe fostul cap al bisericii noastre Silvestru de ruso-filism și aduce ca argument stupid lucrarea lui S. Morariu „Apologia creștină”. În felul acesta renegatul Wassilco susține că șeful bisericii noastre și consistorul arhiepiscopesc făceau propagandă ruso-filă. Aceasta o face Wassilco ca să se însinue în cercurile politice austriace de mare patriot și de un dușman înverșunat al colosului dela nord. Wassilco crede că așa va isbوتي să facă stăpânirea austriacă să creadă că atât pentru români cât și pentru rutenii ruso-fili cel mai bun episcop și supraveghetor pentru orice acțiune în administrația bisericească ar fi numai rutenii ucraini. Păreră aceasta o împărtășește și deputații Onciul și Lupu, aliații vânduți ai rutenilor ucraini. Pe noi țărăniști români nu ne privește nici decum felul cum înțelege N. Wassilco să facă pe patriotul și să puie mâna pe cămașa bisericească și nici nu ne sîchisească svârcolirile nebune și desantate ale lui Aurel Onciul, Florea Lupu, Mihail Chisanovici și Romul Reuț. Noi românii cari alcătuim partidul naționalist al tuturor păturilor neamului nostru, al țărăniimii, al cărturarimii și boerimii, știm una și bună: că vom și ne vom strădui să avem numai o biserică românească fără ruteni în Bucovina și acerca problemii religioase să rămîie pentru întotdeauna în mîna noastră și pentru folosul nostru. Aceasta e soluția cea mai psihică și cu alta nu ne putem împăca.

Rutenii ucraini creează cu insistență până la 1907 un episcop al lor, iar astăzi, când românii împreună cu mitropolitul și arhiepiscopul Vladimir, de Repta care are un drept suveran asupra arhiepiscopiei sale, sunt hotărîți să le deie de bună voie un episcop independent rutean, se împotrivesc și caută să puie mîna cu deasila pe întreaga noastră biserică românească. Rutenii ucraini nu mai cer acum episcop rutean independent, ei cer „paritate” în conducerea bisericii, ca pe încetul să devie stăpîni siguri asupra bisericii noastre. Cîna a devenit vacant locul de vicar general și de arhimandrit de seamă prin moartea bunului român Miron Calinescu, rutenii vreau să ridică cu orice preț pe compatriotul și aderențel Ucrainiei independente, Monastyrski, un om de o reputație morală prea dubioasă, la rangul de locuitor al mitropolitului și arhiepiscopului și, probabil, să-l facă și conducătorul secției rutene din consistor ce ar veni să se înființeze în urma stăruinței guvernului, a rutenilor și deputaților democrați români. Apoi, după săvîrșirea din vicație a actualului mitropolit, cum e datina și tradiția ca vicarul să ajungă mitropolit și arhiepiscop, ruteanul ucrain, dușmanul înverșunat al neamului nostru, omul fără prihană, Manastyrski, ar deveni mitropolit și ar avea cămașa întregii bisericii în mîna sa. Abia atunci s'ar împlini pretențiile și aspirațiile rutenilor ca să devie stăpîni definitiv ai acestei țări ce a fost și trebuie să rămîie românească. „W.” crede și susține că numirea vicarului mitropolitan e un drept exclusiv al coroanei și că aceea-

stă numire se poate face fără voința și peste capul șefului actual al bisericii. Se înșală amarnic. „W.” ar trebui să știe că voința și hotărîrea mitropolitului Vladimir de Repta e ca să se demită rutenii din arhiepiscopie și să-și creeze o episcopie a lor proprie în Coțman sau Sadagura. Apoi să nu uite „W.” că la spațiile mitropolitului stă întreg neamul românesc din Bucovina și la orice prilej îi sare cu mie și mare în ajutor.

Tot în ziua de Paști, ca un ecou al articolului lui „W.” din „Bukowiner Post” publică și lefegiul lui Neculaia Wassilko, Aurel Onciul, un articol tot în chestia bisericească și e taman în fond și în felul de a da o soluție în această chestie, ca și cel al ruteanului din „Bukowiner Post”. Atîta numai, colac peste pupăză, că „genialul” Aurel Onciul, cere faimosul congres alcătuit jumătate din români și jumătate din ruteni. Cîna să fie caracterul bisericii și de ce naționalitate să fie mitropolitul și vicarul mitropolitan, despre aceste gura lui Aurel Onciul e mută. Nici nu putem înțelege nici măcar dintre șic, împărtășește și el punctul de vedere al rutenilor, că *dacă mitropolitul e român, vicarul general să fie rutean și vice-versa*. Măzgilește hîrtia de geaba, se bocește ca babele și se laudă cu unele fapte ce nu le-a săvîrșit el. Aceasta o face Aurel Onciul de 10 ani de cînd a intrat în politică.

El suferă de o grandomanie incurabilă și după mărturisirea unui medic psihiatru să fie chiar bolnav de „dispoziție hipomanică”. De zeco ani insultă cu cele mai urite injurii pe adversarii săi politici, se laudă pe sine și spune minciuni fără încușar și fără scrupule. În patru procese la jurați a fost dovedit Aurel Onciul de mincinos, demanțiant și calomniator. Un astfel de om e șef de partid și reprezentant al românilor în parlament și în camera provincială. E drept, că spusele sale nu le mai ia nimeni în serios. Doar cei trei aderenți ai săi ce alcătuiesc faimosul partid democrat în serviciul străinilor și ai dușmanilor noștri de moarte. Noi, românii bucovineni, nu ne mirăm de loc de apucăturile naționale ale lui A. Onciul și nu ne temem nicidecum de o acțiune contrară a sa sau a partidului său. Întreg poporul la meetingul din martie trecut s'a pronunțat pentru partidul naționalist și numai acest partid e îndrituit să vorbească în numele și pentru neamul românesc din Bucovina, fiindcă are la spate toate păturile poporului nostru. Svârcolirile lui Aurel Onciul și injuriile și împoșcăturiile „Foi Poporului” la adresa preoților, ca să-i stîrbească vaza în fața poporului și să o descurajeze în muncă și lupta hotărîită pentru păstrarea drepturilor neamului nostru, vor rămîie zadarnice și ridicole.

Situația politică se limpezește pe zi ce merge și partidul naționalist câștigă tot mai multă încredere și prinde rădăcini tot mai adînci în masele largi ale poporului. Organul „Vremea nouă”, al cărei editor este energicul deputat țaran George Boncheș, a descoperit toate mișelile și pungășiile ce le-au săvîrșit democrații la Centrala băncilor sătești și în conducerea politicii noastre. În timpul din urmă banca cehă protestase mai multe polițe în valoare de aproape șase sute de mii de coroane împotriva gheșoftarilor politici Aurel Onciul, Florea Lupu, și ceilalți. Abia la aceste procese ce au fost

la judecătoria civilă s'a putut vedea ce mijloc de jăfuire și înșelăciune pentru bietul nostru popor au fost vestitele afaceri de lemne ce erau să provoace catastrofa economică a țărânimii noastre. Aurel Onciul, Florea Lupu și ceilalți societari la afacerile de lemne au fost condamnați să plătească băncii cehe polițe în suma de 500.000 cor., fiindcă în acțiunea de sanare ce o făcuse guvernul pentru băncile sătești nu au fost cuprinși și societarii afacerilor de lemne, ci numai băncile sătești și de aceea banca cehă a protestat și va protesta toate polițele scadente și iscălite de Aurel Onciul și ceilalți societari. Vor avea acești gheșeftari politici bani să plătească toate polițele protestate? Tocmai aceasta o așteptăm și noi. În caz că nu vor avea de unde plăti, vor avea de a face cu codul penal pentru înșelăciune, că au iscălit polițe în valoare ce întrece averea cu care ar putea ei răspunde. Astfel de politicieni sunt deputații democrați cari au adus neamul românesc pe calea prăpastiei. Cu toate acestea nu încetă de a denunța, de a calomnia și de a sămăna zizanie și vrajbă între frați și între păturile poporului nostru. Aurel Onciul, Florea Lupu, M. Chisanovici și Romul Reuț sunt compromiși în fața lumii și sunt dovediți de trădători de neam. În chestia biserică și-au arătat arama că sunt vânduți împreună cu organul lor „Foaia Poporului” rutenilor ucrainți cu al căror ajutor se mai mențin în politică. Credem însă că de se va convoca dieta țării, se va și disolva îndată, deoarece nu e capabilă să lucreze ceva din pricina unor elemente compromișe și compromițătoare din partidul democraților români și din tabăra rutenă. Deputații cinstiți nu pot sta alături de indivizi ce au mârșit banul obștesc în folosul lor și au delapidat agonisita țaranului oropsit. La alegerile ce vor avea loc, și, nădăjdum că vor fi libere din partea guvernului, nu va isbuti nici un democrat român să fie ales deputat. Acțiunea distructivă a deputaților democrați români îi împiedică și pe deputații naționaliști să lucreze cinstit pentru poporul nostru. Orice încercare în spre bine din partea naționaliștilor e zădărnicită în mod cinic de democrați. Lucrul acesta nu va dura mult și opinia publică își va da verdictul asupra trădătorilor de neam la alegerile viitoare. Vasile Lițu.

EXTERNE

„Vossische Zeitung” despre impresia vorbirii lui Sasanow. Corespondentul din Petersburg al ziarului „Vossische Zeitung” comunică următoarele asupra impresiei discursului ministrului de externe al Rusiei, Sasanow.

Toată lumea a rămas desamăgită de expusul ministrului de externe, care se așteptase cu mare nerăbdare. Ministrul a vorbit cu o voce atât de slabă, încât abia a fost auzit. Diplomații și reprezentanții capitalei cari au luat loc la tribune n'au auzit mai nimic din vorbire.

Conținutul exposului n'a satisfăcut pe nimeni. Discursul a fost incolor și nehotărât. La sfârșitul vorbirii sale ministrul Sasanow a fost aplaudat numai de octombriști.

S'a remarcat pasagiul referitor la ameliorarea relațiilor între Rusia și Austro-Ungaria.

Un fruntaș politic a declarat pe culoare, că discursul lui Sasanow a fost mai mult o reprezentare de gală pentru Europa întreagă, iar nicidecum pentru dumă.

Contrar obiceiului ministrilor de a nu fi prezenți în timpul desbaterilor, Sasanow a rămas la locul său, deși știa, că nu va mai avea ocaziune să ia cuvântul.

Discuții importante din duma rusească. În ședința dumei ținută în 26 c. n., după expusul ministrului de externe Sasanow, a luat cuvântul deputatul Kowalwski, din partidul octombriștilor, care în vorbirea sa a spus: „suntem martorii începutului lășivității raporturilor create prin pacea armată; în viitoarele evenimente Rusia trebuie să joace un rol, deoarece cel ce va întârzia, va fi considerat de învins”.

A vorbit apoi Miljukow, șeful cadetilor, care a spus, că antagonismul dintre Germania și Anglia e punctul împrejurul căruia se învârtă politica lumii. Aceasta politică a intrat în o fază nouă prin amestecul Angliei, și în urma acestui amestec Germania a fost constrânsă, ca să-și modereze pretențiunile. Astfel tripla înțelegere a arătat importanța ei și a ocrotit pacea Europei.

Apoi trecând la situația din Balcani, oratorul a spus că trebuie îndreptată politica balcanică spre o federație a tuturor statelor din Balcani, sub conducerea Turciei. Oratorul aceasta o ține de unica soluție posibilă a chestiei balcanice, care nu trebuie să fie rezolvită în interesele unui singur stat și mai cu seamă a Austro-Ungariei.

Miljukow cotinuându-și vorbirea în ziua următoare, a spus, că trebuie prevenită eventualitatea unei răsvărituri în provinciile turcești. Pe de altă parte e temerea, că Bulgaria s'au Sârbia ar intra în vre-o aventură. În cazul, când aceste țări ar lua o astfel de inițiativă ar trebui să fie bine pregătite.

Dacă idealul de o federație balcanică nu s'ar realiza, starea din Balcani e împinsă spre eventualitatea unei împărțiri. Fără îndoială, se pregătește o bază reală pentru aceasta soluție, dar care contrazice în trei puncte înțelegerea noastră cu Austria. Întrebarea e numai, că declarațiile d-lui Sasanow în privința raporturilor față cu Austria, care sunt fără nici o obiecțiune. Deocamdată raporturile acestea sunt pe calea ameliorării, dar rămâne întrebarea deschisă: pe ce baze comune va putea face Rusia și Austro-Ungaria o politică generală balcanică. Oratorul observă, că ministrul Sasanow a arătat un optimism exagerat în privința rezultatelor mediațiunii în războiul italo-turc.

Cu privire la Creta și Grecia, puterile au făcut unele promisiuni regelui Greciei; momentul de a le împlini aceste e acum fără îndoială nefavorabil. Dar ar fi și împotriva tradițiilor rusești, să se ceară, că în privința Cretei să se facă un pas regresiv.

Oratorul își sfârșește vorbirea, făcând concluzia, că Rusia trebuie prealabil să apere status quo-ul și integritatea Turciei, până când nu va fi posibilă crearea unei federațiuni balcanice.

Iminenta dimisiă a ministrului de război al Rusiei. Din Petersburg vine știrea, că Sule linow, ministrul de război, va demisiona în scurt timp, din cauza situației, care a fost provocată voia lui.

Acum câteva luni locotenentul de jandarm Miasolydow, din garnizoana Wirholew a fost sărcinat cu urmărirea spionilor. Miasolydow însă și făcă datoria. S'a asociat cu mai mulți spioni austrieци, cărora le-a vândut mai multe secrete militare rusești. Faptul acesta a încercat într-o situația lui Suhomlinow. Pe de altă parte și procesul de divorț intentat de el soției sale în legătură cu situația lui Suhomlinow.

Armata turcească la granița Rusiei. „genția Westnik” află, că la Savuljčulak, Hama șeful triburilor curzi din Amyr, ar fi primit și că la granița ruso-turcă s'ar afla o armată de 100.000 arabi, curzi și turci. Faptul acesta motivat, că la Kars și în Caucaz se fac pregătiri de război de către Rusia. Turcii au încercat să treacă pe curzi, că în scurt timp va fi un război între Turcia și Rusia. Turcii au făcut aceasta scopul de a înlătura orice nemulțumire între ei împotriva regimului tânăr turc.

Deputații cretani la Athena. Atenția publică grecească anunță, că deputații cretani sosiți la Athena spre a lua parte la desbaterile merii grecești. Populația din Athena li-a pregătit o recepție foarte cordială. Un decret regal a fost emis pentru 30 de zile deschiderea camerei.

Legea contra iezuiților în Germania. Întreaga luptă parlamentară s'a desfășurat în Germania în jurul interpretării cu privire la executarea legii iezuiților. Cu privire la aceasta cancelar Bethmann-Hollweg a declarat într-o ședință a Reichstagului, ținută la sfârșitul săptămânii trecute următoarele:

Pe baza legii din 1872 consiliul federal decis ca ordinul societății lui Isus fiind exclusiv imperiului german, practica activității ordinului este permisă membrilor acestui ordin. Definiția însă, a noțiunii „activitatea ordinului” nu s'a de către consiliul federal. Interpretarea ei ar putea fi aceeași în toate statele confederate până în momentul când statul bavarez a ajuns la o interpretare diferită a rescriptului din 1912. O interpretare și executare eterogenă a unei legi a imperiului diferite state confederate, nefiind admisibilă, guvernul bavarez în urma cererii mele mi-a comunicat textul rescriptului său și intențiunea lui de a propune consiliului federal o interpretare autentică a noțiunii activității ordinului. Această propunere a și fost supusă consiliului federal. Până la deciziunea consiliului federal, legea va fi executată în Bavaria conform practicii urmate până în prezent. După deciziunea consiliului federal, această deciziune va constitui o bază unică pentru executarea legii.

Credite pentru armata rusă. Din Petersburg se anunță: Într-o ședință secretă, duma a adoptat legea contingentului pentru 1912 și a dat niște credite pentru completarea rezervelor material de război, pentru perfecționarea militară a celor de apărare, pentru formarea secțiilor aviatori și de companii aeronautice.

Complot contra dominației japoneze în Coreea. Din Tokio se anunță că guvernul japonez a dat de urmele unei conspirațiuni în Coreea dreptată împotriva dominației japoneze.

Până acum au fost arestate mai bine de 100 de persoane și se prevăd numeroase arestări.

Atragem atențiunea on. publicetitor al ziarului nostru, că cele mai noi buchete și cununi de trandafiri, — plante, flori, precum și totfelul de flori mai ieftin se capătă la

JELINEK FERENCZ
grădinar

Oradea-Mare (Nagyvárad).

Catalog de prețuri gratis și franco.

Spre bucuria damelor din Arad și jur s'a deschis filiala magazinului de dantele din Budapesta, în Arad, bulevardul Andrássy nr. 20, unde se găsește un foarte bogat asortiment de cele mai moderne măști, dantele, evidele, decoruri pentru haine, mănuși și ciorapi! — Prețuri ieftine

Scrisoare din Roma

Italia prepară un dirizibil armat, reimprospătând mitologia greacă.

(Dela corespondentul nostru.)

Roma, 25 aprilie.

În orașelul Bracciano, la 40 kilometri de parte de Roma, este arsenalul destinat construcției dirizibilelor italiene de război. Acolo au fost lucrate cele trei dirizibile actuale ce are Italia, dintre care unul este în apropierea Veneției, iar celelalte două actualmente sunt în Africa. S'a ales această unică localitate, pentru arsenalul flotei aeriene, din cauza apropierei sale de Roma și din cauză că enormul lac ce se întinde albastru pe o suprafață de mai multe sute de kilometri pătrați, reprezintă un minunat câmp de navigație aeriană. În încercările ce se fac în prezent cu dirizibilele armatei.

În prezent, se isprăvește la Bracciano construcția unui nou dirizibil, unic în felul său — cel puțin în Italia — de oarece este armat cu două mitralieze.

Dirizibilul acesta, care poartă numele de M. 1^a, are o lungime de 85 metri și o cubatură de 12.000 metri cubi. Două motoare de câte 240 H.P. antrenează cele două elice. La început, era vorba, să i-se pună două nacelle separate, dar cum acest sistem nu a dat bune rezultate în Germania, s'a abandonat această idee și i-s'a pus numai o singură nacelă, formată din vergele de oțel.

Dar lucrul cel mai important din acest dirizibil este, că în nacelă vor fi două mitralieze, în plus un aparat pentru aruncarea bombelor, astfel, că M. 1^a, va fi cel mai perfecționat dirizibil ce se cunoaște în Italia.

Iar scopul pentru care s'a construit, care o fi?

Într-o informație oficială, ce a apărut în ziarele italienești, relativ la acest dirizibil, se spune că până la sfârșitul lunii, aeronava va fi terminată, iar în ziua de 10 maiu st. n. va fi gata să-și îndeplinească misiunea sa. Tot în aceea informație se spune: „după ce i-se va face proba unui lung zbor, aeronava se va dezumfla și se va trimite acolo unde necesitățile războiului o va cere”.

Oare, ceace vă scriam eu în ultima mea scrisoare, relativ la ocuparea unor insule din Arhipelag cari să servescă ca bază de operație dirizibilelor, cari în sborul lor peste Dardanele până la Constantinopol ar presăra bombe peste forturi, peste flota turcă, peste Constantinopol chiar, să se transforme în realitate?

A doua zi, după scrisoarea mea, Italia a și ocupat o insulă, Stampalia, între Rodos și Creta, și două zile după aceasta, comunicatul oficial al guvernului, vorbește de „proba de drum lung” a dirizibilului, de trimiterea lui acolo unde nevoile războiului îl vor cere.

Oare, să se schimbe cu ușurință felul de a se război? Nu este de ajuns, că lucrul de tir lung asvârlă ghiulele omorătoare până la o distanță de 10 și 12 kilometri, cum s'a făcut la ocuparea Ain-Zarei de către italieni, când vasele lor de război, aruncau moarte dela 12 kilometri la lagărul turcesc dela Ain-Zara, pe când pedestrișii alergau la atacul cu baioneta.

Acum și cerul amenință cu bombe, cari le poate lăsa să cadă dirizibilele și aeroplanelor peste țara și orașele inamice. „Prometeu” a fost scântiea din cer, Joa a ținut în amenințătoare a lui deșapă fulgerile țării; Icar și nepotricul lui pământul Dedal, fuz din labirintul din insula Creta zbătând ca aripi făcute de el; iată, totă mitologia istorie grecească, ce se întoarce dela început să se transforme și se concentrează într-un dirizibil sau într-un aeroplan, care rătăcindu-se în zbor, dintr-o insulă nu departe de Creta, aruncă bombe fulgerătoare, ca temutul foc.

Cum? se întoarce dela capăt, numitul legendar grec, sau sfera de acțiune intelectuală ome-

nească nu a prosperat de fel, că ne găsim azi, în același punct în care civilizația era zero sunt multe ani de azi?

Și a trebuit să treacă atâtea secole, ca să ne bucurăm azi, la materializarea miturilor grece? Dar atunci tot progresul, toată înaintarea ce a făcut omenirea, tot ceace s'a gândit în mii de ani, tot ceace s'a făcut și s'a scris în trecerea atâtor veacuri, la ce se reduce, dacă toate mașinile și toate teoriile actuale sunt decât o realizare a basnelor înmaginate de grecii antici?

Oare putem în începutul, la mijlocul sau la sfârșitul unei ere de progres?

I. T. Alian.

Militare

O serbare frumoasă la Budapesta, regimentul de infanterie nr. 6, care poartă numele M. S. regelui Carol I.

Înființat la anul 1762 de împărăteasa Maria Teresia, ca „al II-lea regiment săcuiesc de infanterie”, regimentul „de casă” al cerasului Budapesta împlineste acum 150 ani de existență.

Aniversarea a fost comemorată marș cu o serbare demnă și foarte distinsă.

Regimentul a avut din anul 1769 până în 1798 numărul 71, „de graniță”, apoi numărul 15, iar dela 1851 înainte, este numit „regimentul de infanterie de linie nr. 6.”

A luat parte în mai multe războaie, contra lui Friedrich cel Mare, contra Turcilor, contra Franței, Italiei, Danemarcei, Prusiei, și a dat reputele dovezii de eroism, pe pământ străbun și pe pământ străin.

Din anul 1881 regimentul poartă numele Maiestății Sale regelui Carol I al României.

Maiestatea Sa regele are deosebit interes pentru regimentul al cărui protector este; a contribuit cu mult la fondurile pentru sprijinirea ostașilor, a făcut cadouri frumoase ofițerilor. Regimentul e membru de onoare al societății de ofițeri și soldații sunt cuprinși de admirație și de iubire pentru augustul lor protector; în casinoul din casarmă Maria Teresia se păstrează la loc de onoare portretul regelui Carol I în uniforma regimentului său.

La serbare a asistat Excelența Sa d. ministru plenipotențiar al României la Viena Edgar Mavrocordat, de consul general la Budapesta Derussi, d. colonel Stratilescu din statul major general al armatei române, d. maior G. Eremie, atașatul militar al României la Viena și secretarul de consulat d. Aug. Paul.

Dintre comandanții superiori au participat: ca reprezentant al generalului comandant de corp, comandat, șeful diviziunii 32 de infanterie loc-mareșal-camp. Andreas Füll-Grieszler, cu șeful său de stat major, generalul Iosif Szentgyörgyi comandantul brigăzii 61 de infanterie, toți ofițerii regimentului și delegații celor două batalioane detașate (la Bilék și la Ujfaluk-Neisad) și ai celorlalte unități din Budapesta.

Dintr-o parte sa citit missă solemnă sub cerul liber, în prezența oaspetilor și a celor două batalioane garnizonate în Budapesta. Apoi comandantul regimentului, colonelul V. Markovinovic de Cerna, a rostit discursul festiv despre însemnătatea zilei (acesta a fost interpretat de către un ofițer și în limba maghiară și croată), și a citit ordinul de zi oficial, în care se schitează trecutul regimentului și se cuprind două ordine de omagiu pentru Maiestatea Sa Împăratul și Regele Francisc Iosif I și pentru Regele Carol I al României:

„Adunat pentru a serba festiv această aniversare, pătruns de sentimentul înălțător al credinței și alipirii sale țere ca stâncă, regimentul își întreprinde întru prietenie spre înălțatul său monarh și inimă îi scită de bucurie că are fericita ocaziune de a face Maiestății Sale acest omagiu:

„Regimentul de infanterie nr. 6, întemeiat cu 150 ani în urmă, privește cu iubire însuflețită spre

treptele tronului și cu încredere mândră în neînvinșă sa credință de soldat, aduce Maiestății Sale și apostolice omagiul său.

Conștiu de sine, regimentul stă gata a urma cu drag primei chemări a preagrațiosului său domn și stăpân, pentru a învinge ori a muri împlinindu-și datoria cu onoare”.

„... Regimentul nostru are cel mai splendid îndemn de lămură, căci în fruntea sa stă numele eroic: Carol I Regele României, supramul nostru protector august.

Admirația glorioasă și binecuvântată a Maiestății Sale formează o pagină frumoasă în istoria bunii, iar regimentului îi lucrește înainte cu superb modul de împlinire a datoriei și de întreprindă dezvoltare a forței și a voinței și în cele mai grele timpuri.

Ținând în înaltă onoare acest nume jalnic, în această zi de sărbătoare regimentul îndrăznește a zice augustului său protector, în semn de mulțumire adânc simțită:

„Insuflețiti de recunoștință neperitoare pentru nenumăratele dovezi de bunăvoință și de interes pentru soarta regimentului, cu reverință omagială privim astăzi spre protectorul nostru regal al cărui august nume ne strălucește ca modelul credincioasei împliniri a datoriei de militar.

Fie-ne dat norocul ca mulți ani încă regimentul să poarte cu mândrie gloriosul nume al protectorului său, asupra cărui cap încoronat implorăm binecuvântarea lui Dumnezeu.”

Cuvintele acestea au produs impresie adâncă

După ceremonia religioasă, toți oaspetii și ofițerii s'au adunat la cîșinoul lor, în sala splendid decorată. În fund, între palmieri, era așezat, acoperit îned, bustul regelui României, ce Maiestatea Sa Carol I a făcut cadou cu acest prilej regimentului Său. Bustul e lucrat la Paris, în bronz, și e foarte reușit.

Întreagă asistența s'a grupat jur împrejur.

Excelența Sa d. ministru Edgar Mavrocordat a spus o alocuție de felicitare în numele regelui, apoi d. colonel Stratilescu delegat de Maiestatea Sa pentru a preda bustul și de a transmite urările și salutul regelui. În cursul cuvântării dlui colonel Stratilescu la un moment dat se desface acoperitoarea, bustul e desvilit și inaugurat, ofițerii salută în semn de omagiu.

Colonelul comandant ia darul în primire, și mulțumeste Maiestății Sale pentru acest nou semn al interesului său binevoitor pentru regiment.

Masă festivă a urmat; dispoziția înălțătoare a serbării ce a premers a stăpânit în cerul de camaraderie și de intimitate care a unit pe toți martorii minunatei comemorări.

Colonelul Markovinovic închină pentru Maiestățile Lor, împăratul și regele Francisc Iosif I și pentru regele Carol I. Reprezentantul comandantului de corp, loc-mareșal-camp. A. Füll-Grieszler arată trecutul eroic al regimentului și închină pentru acesta.

D. colonel Stratilescu mulțumește pentru onorarea ce i-s'a făcut cu ocaziunea jubileului; cu drag își aduce aminte de timpul ce a petrecut ca stagiar, în regimentul 6; box în sănătatea ofițerilor acestui regiment.

D. maior G. Eremie, atașat militar al României la Viena, arată, de ce însemnătate mare este, pe lângă instrucție, cultivarea spiritului ce are să stăpânească la regiment, și rolu important ce-l are, tomai sub acest raport, comandantul regimentului, închină pentru colonelul comandant Markovinovic.

Spus într-o limbă germană perfectă și în o formă alacă, discursul d-lui maior Eremie a avut un deosebit efect.

Pentru că aniversarea aceasta a fost și o sărbătoare a regelui Carol, și pentru că festivitățile au fost și în sine, de frumusețe rară, am ținut a scrie acest raport.

C. Nedelcu.

Să cerceteze pe

Székely és Réti

fabricanți de mobile

Marosvásárhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.

Alegere mare în trusouri pentru mirese.

Vânzare în rate fără ridicare de preț.

Și nu vinzi scump, dar să târguești ieftin.

Acesta este secretul succesului nostru.

Cui îi trebuie scump

mobile frumoase, ieftine și bune

Litere — Arte — Științe

Literatura rusă înainte de Pușkin

(Studiu literar)

De Coriolan Petran

— Continuare.

II.

Ocupându-ne cu literatura rusă trebuie să știm a o împărți în diferite epoci. Aici avem două păreri contrare, care leagă epocile de numele persoanelor liberare ori istorice, de ex. epoca lui Pușkin, epoca Ecaterinei etc., cialaltă, care împarte literatura unei națiuni în epoci după direcțiile și curentele, cari au dominat pe timpul acela, de ex. epoca romanticizmului, epoca naturalizmului etc. În cazul poporului rus cea din urmă e consultă. E adevărat, că persoanele mari și importante, cum sunt eroii, artiștii, poeții dau nume și idei unei întregi epoci, dar acei oameni mari, cari îi vedem pe bina literaturii ruse, nu au putut da nume unei epoci, căci în fine: romanticizmul, naturalizmul etc. sunt de origine străină și nu rusească; în literatura rusă aflăm aderenții unei direcțiuni oarecare, iar ceice sunt aderenți nu pot crea o epocă nouă, în toate că au dat-o la o perfecțiune și au țesut în ea elemente până atunci necunoscute.

I. Epoca primă a literaturii ruse este aceea a *încercărilor barbare și a poeziei populare*. Aflăm chiar ea și la celelalte națiuni o literatură bisericească cu legendele și predicile ei și una populară cu un conținut lăunesc. Ea se începe cu timpurile cele mai vechi și ține până la moartea lui Petru cel mare.

II. Urmează o epocă, care cu toate că pare a fi mai productivă decât cea anterioară, e nerodnică: o caracterizează *înălțarea servilă a literaturii apuse*. În această epocă s'a început formarea limbii literare prin Lomonosoff, însă numai în epoca viitoare s'ajunge la un grad mai înalt de perfecțiune cu Zukovski. Ea cuprinde în sine secolul al XVIII, se începe cu moartea lui Petru cel mare și durează până la Alexandru I.

III. Literatura rusă după ce și-a format limba s'a literară, dă un avânt școlii romantice și favorizează înflorirea poeziei. *Romanticizmul rus* a durat douăzeci și cinci de ani (dela 1815 — 1840) a donat literaturii pe Pușkin și Lermontoff, scriitori cunoscuți de întreaga lume.

IV. De vre-o cincizeci de ani s'a început o epocă nouă, în care literatura rusă a știut să dea ceva original, puternic și de sine stătător. Operile acestei epoci poartă cu sine pecetea realismului, din care s'a dezvoltat chiar ea și în celelalte țări culte naturalismul în literatură, cuprinzând în sine idei sociale de interes internațional.

III.

Suntem în evul mediu în prima epocă a literaturii ruse. Acela ce știm despre celelalte literaturi, se poate aplica și aici: spiritul rus și-a eternizat memoria prin două monumente: prin literatura bisericească și prin cea lumească. Despre cea dintâi nu putem spune nimic, ce n'am fi auzit și despre cea a doua, tot aceea vână poetică numai căl mai săracă și lipsită: viața sfinților, legendele și predicile sunt temele cele mai apte, pentru a exprima sentimentul religios, ce domina.

Aceste prime germene ale culturii creștine au fost înălțate prin năvălirea tătarilor, din care cauza abia îi putem vedea propășirea în secolul al XIII și al XIV-lea. Traducerea bibliei în limba slavă s'a făcut numai în 1498. E un moment cultural de o mare importanță pentru ruși acela, când în secolul al XVI-lea Ivan cel Cumplit și-a donat patria cu așezământul unei tipografii; un logofăt din Moscova a vărsat litere slavone și în 1564 au apărut „Faptele apostolilor” cei mai vechi monu-

ment al imprimeriei naționale. În secolul al XVII, aflăm și niște încercări de literatură lumească, dar turburările, usurpătorii, invaziunea polonilor nu au fost prielnice pentru încercări.

Cu mult mai bogată e literatura populară, care doar nici la un popor nu e așa de variată și plină de viață, ca și la ruși. Au o sumedenie de legende, povești și mituri, cu numele lor rusec: băline, cari cuprind în sine toată viața națională. Astfel au povești și mituri despre Dumnezeu și persoane supranaturale, epopee și cântece erotice despre strămoși, cum e Ioan cel Cumplit, Mazeppa, Viadimir etc., cari le-a păstrat poporul din generație în generație, în cari află atâtea persoanele iubite, cât și cele odnoase.

În poezia aceasta populară a evului mediu găsim un monument literar de toată frumuseța, anume: *Poveștiri despre oastea lui Igor*. Aceasta epopee simbolizează și preamărește lupta națională în contra hordelor păgâne, chiar ea și epopea „Roland” lupta francilor în contra maurilor. Sufletul poetului anonim e creștin, dar numai prin aceea, că își numește dușmanii păgâni, el în-și e însă un păgân, care numai de curând s'a hotărât: rugăciunile și le adresează către râuri, către vânturi și către întunecime. Contrastul continuu între lumina binefăcătoare și între întunecimea înădușoasă ne aduce aminte imnurile egiptene și teza lor fundamentală: lupta între zi și noapte.

IV.

Poporul rus început cu început își formează limba sa literară, se depărtează tot mai mult de limbajul slavo-bisericesc, în care odinioară s'au scris cărți. Limba devine tot mai mlăd-oasă, tot mai lumescă, se contopește cu cea populară, iar după ce s'au împreunat, națiunea altoiește expresiile străine, venite de-odată cu reformele din țările apuse. Precum limba așa și cugetul părăsește religia, biserica, vine în atingere cu poezia lumească și cu știința.

Între aceia, cari au luptat pentru formarea limbii literare și pentru separarea ei de câtră cea bisericească, ocupă un loc distins Lomonosoff băiatul unui pescar, care prin voința sa își cultivă mintea și își crează poziția socială. După ce s'a tânjit în Germania din mila altora se reîntoarce la Petropol și duce la izbândă elementul rusec la academie. — A separa limba literară de cea bisericească i-a succedat, dar operele sale în cari preamărește faptele vitejești a lui Petru cel Mare au o formă străină, iar limba lui afectată nu e limba adevărată și nu e expresiunea tipului rusec. Meritele lui însă și Bielinski le recunoaște în esay-ele său despre secolul al XVIII-lea: „Literatura noastră se începe în anul 1739, când a apărut prima odă a lui Lomonosoff.”

În epoca aceasta Dierjavin era poetul cel mai iubit și sărbătorit și rușii țineau foarte mult despre „cântărețul Ecaterinei, care a acomodat limba câtră poezia lirică, care a exploatat toate subiectele apte pentru ditirambi, ce desleaptă vanitatea națională. Dar când generația se închină pînă la acest idol Pușkin serie prietenului său Delvig următoarele: „Acest fenomen nu a cunoscut gramatica limbii noastre, nici spiritul ei, în privința aceasta stă mai jos ca Lomonosoff. Dacă vor fi traduse cu timpul operele lui Dierjavin Europa cuită va sta uimită, iar noi din vanitate națională nu vom putea să spunem toate acele, ce cugetăm despre el.” Din operele lui Dierjavin n'ar trebui să ținem mai multe decât opt ode și câteva fragmente, celelalte ar trebui aruncate în foc.

Fabulistul Krylov se ține încă de precții secolului al XVIII, cu toate că viața lui se întinde bineșor în secolul al XIX. Krylov a scris fabule în iambi, imitând pe Lafontaine, talentul său a dat operilor sale un timbru brut și popular, o colora-

tură adevărat rusească, care însă se doosebeste a măestrului său.

Meritul întemeierii stilului rusec și forma limbii noi rusești este a lui Karamzin. El a creat limba adevărată la popor, a cercetat miturile și tradițiunile poporului său și preterând forme străine, ce stăpâneau până atunci, limba literară adus-o mai aproape de cea populară. Karamzin e admiratorul însufletit a lui Rousseau, care a adus cu sine din călătoriile sale: sentimentalismul. E într-o persoană poet, critic, economist, romanțier, istoriograf, el era Rousseauul, dar totodată și C. teaubriandul patriei sale. Renumele lui se leagă „Istoria Rusiei”. Acest op este absolut atâtea formă: e un discurs trăgănat, cât și prin conținut documentele eșite la iveală nimicesc în multe părți vințe afirmările lui. Adevăratul său renume în și l-a întemeiat prin câteva romane de natură sentimentală, mai ales prin „Sărmana Eliza”. Povestea acestui roman seamănă cu Afala lui Chateaubriand și a făcut mare fierbere în Petropol. Nobilul gât Erast se amorozează într-o săteancă, în Eliza îi promite că o va lua-o de soție, dar preintimpri acest moment. Sărmana și înșelata Eliza abzie viață și se omoară într'un lac.

Cu Dierjavin în poezie, cu Karamzin în romane, în timp relativ scurt s'a deslegat definiția marea problemă a limbii literare rusești, care așteptat numai ultima poleitură din mână. Pușkin, ca să se poată pune în serviciul unui ghemenii, unui Tolstoi, — ca să înfățișeze loca preștiră a societății omenești, ca să ne dea o nouă socială...

(Fine)

Știri politice din Viena.

Sesiunea delegațiilor și criza din Ungaria — Alegerile comunale din Viena.

Pentru scurta sesiune a delegațiilor, ce se începe mâine în 30 aprilie, e te luată în programul de lucru exclusiv numai votarea provizionar bugetar. Totuș se crede, că dezbaterile va lua dimensiuni mai mari și aceasta va aduce cu sine nerea mai multor sedințe. Pe când din partea maghiarilor s'a dat deviza, ca dezbaterile să fie în limitele marginile programului, membrii delegațiilor austriace nu sunt înclinați la o astfel de rezerve. Dimpotrivă se intenționează, că evenimentele în cursul crizei maghiare care încă nu s'a sfârșit, fie aduse în amănuntele lor la suprafață. Asemenea va fi pusă pe tapet și suspendarea constituției în Croația, deoarece aceasta are însemnătate pentru ambele părți ale monarhiei.

Pentru membrii delegației austriace nu există nici un motiv, să încunjure dezbaterile temeinică acestei chestii, care în fine trebuie să-și afle soluția odată, dacă nu se vor ște, ca prestigiul monarhiei să sufere o știrbire. Se zice că ar fi bine dacă membrii delegației austriace în interesul aplanării situației din Ungaria, ar lua o atitudine rezervată. La aceasta însă trebuie să se dea răspuns că în cererile din Viena speranța e foarte mică, că prim-ministrului Lukács îi va su ceda să puță capăt crizei din Ungaria în chestia reformelor militare și a formei electorale. Nici el nu va putea delimita cele dificultăți, cari i-se pun în cale încă la începutul misiunii sale, dacă își face dependentă soarta sa și a ministerului său dela partidele acelu maghiare. Înainte de toate convingerea cercată din Viena e că el nu va putea face nici un pas înainte în chestia reformei electorale, care să fie adevărat progres față cu starea nesuportabilă până acum, până când nu se va elibera de sub influința contelui Tisza și a clierei acestuia. Num prin crearea unei legi electorale, prin care și par aceea a populațiunii care până acum n'a fost prezentată în parlament, să aibe influință la revirea chestiilor economice și politice ale țării, va putea pune o bază parlamentului ungar prin care să se asigure o dezvoltare sănătoasă, fără crize.

Speranțele presei jidano-liberale la o prășire repentină și totală a partidului creștin-so-

GONDA

Stabiliment de vestminte

TIMIȘOARA-CETATE, STRADA HUNYADI nr. 7.

Cea mai mare casă de tot felul de vestminte pentru bărbați, copii și fetițe

Secție pentru comande după măsură. Pânuri originale engleze

Prețuri ieftine.

Telefon 4

s-au spulberat prin rezultatul alegerilor comunale din Viena. Majoritatea mandatelor din curia a patra, pentru cari s'a luptat în alegerile de balotaj între joi, săptămâna trecută, a câștigat-o creștinii-sociali și majoritatea aceasta este destul de însemnată. Și după aceste e mai mult ca probabil, că și celelalte alegeri în celelalte curii se vor sfârși în favoarea partidului creștin-social, care are în populație o mare aderență. Se așteaptă că aceste nouă succese să îndemne persoanelor conducătoare ale acestui partid, care a ajuns atât de puternic și numeros sub conducerea de-lui Luger, ca să întreprindă totul pentru crearea unei reorganizări, a cărei lipsă a fost cauza pierderii însemnate, ce le-a suferit partidul la alegerile parlamentare din anul trecut.

Viena 29 aprilie.

Austriacas.

Programul guvernului

Rămân toate cele vechi

— Situația politică —

Sedința de azi n'a adus pentru nimeni surprize. În deosebi pentru noi, nu. Am arătat, că Ladislaw Lukács a adoptat întreg programul înaintașului său și s'a văzut, în cursul tratativelor ce a urmat cu șefii din opoziție, că nici în punctul reformei electorale nu are nici un plan definitiv, întocmai cum nu avusese nici contele Khuen-Hédervary.

Magia personalității contelui Tisza mortifică întreg partidul guvernamental și era clar dela început, că — chiar admitând în mod ipotetic unele concepții mai degajate în favoarea lui Lukács — noul ministru-șef nu poate încerca o schimbare de direcție a politicii partidului decât cu risicul anticipat al misiunii ce a primit.

Sedința de azi a adăugat păreri noastre, durere, — deplin. Și s'a adăugat mai presus că, nici unul din cei răsunători în atmosfera actualului parlament, nici chiar acest Lukács, care e aproape cel din urmă în rândul bărbaților politici ai vechiului sistem, nu poate să conceapă un program în armonie cu exigențele de prosperare politică a acestui stat.

Din glasul lui Lukács se desprind aceleași vibrații de flagrantă oboseală și când a anunțat în sedința de azi, că reforma electorală ce contemplantă trebuie să se cristalizeze în raza *supremației ungarești* și că periferiile ei trebuie să se estindă numai până unde se deosebește clar *pătura demeritelor mai evoluate ale societății*, nu s'a ridicat perdeaua în fața noastră, fiindcă erau năvălitate de mult.

În ce privește reformele militare, Lukács a cerut camerei votarea proiectelor depuse de contele Khuen, dovedindu-se și în acest punct un continuator servil al politicii profesate de cei mai astuți și mai îndărătnici dușmani ai monarhiei.

Exposeul n'a întâmpinat totuși simpatia opoziției, deși programul lui Lukács rizează aceleași ținte ale visurilor maghiare și deși misterul în care presa învăluisese noua planetă a globului ungar părea a fi

predispus spiritele în favoarea lui. Nu a întâmpinat Lukács simpatii și nici nu va reuși să le cucerească, — s'a dovedit prea puțin original și prea lipsit de curajul inițiativei de mijloace neuzate, decât ca corifeii opoziției să fi putut simți superioritatea lui și să și fi simțit inferioritatea în fața unui om care nu poate să facă mai mult decât înșiși ar putea să facă.

În restul cuvântării sale de azi a știut să vrăjească și el cornul Pomonei, punând în perspectivă deosebitelor categorii de cetățeni dependenți de stat — o serie întregă de îmbunătățiri...

Dăm în cele următoare decursul ședinței de azi.

La 11 fără 20 deschide președintele Návay ședința, la care deputații din toate partidele s'au prezentat în număr excepțional de mare. Lui Lukács i-se face la intrare ovății furtunoase din partea majorității guvernamentale.

După prezentarea noului cabinet și citirea decretelor regale, la cuvântul premierului Lukács și rostirea discursului-programa pe care îl dăm și noi cititorilor în scurt rezumat.

Lukács: Noul cabinet adoptă atât în chestiunile ce privesc raportul nostru cu Austria și Croația, cât mai ales în afacerile strict interne programul nemodificat al guvernului precedent. În consecință, ține cu aceeași tărie la rezolvirea reformei militare. Dorește realizarea cât mai grabnică a reformei electorale în baza principiilor dezvoltate în răspunsul majorității la mesajul de tron; adică conform principiilor democratice (?), înseamnă însă că la tot cazul în așa fel, ca unitatea statului ungar (ori poate maghiar?) și supremația națională să fie deplin asigurate. (Aprobări vii la majoritate).

În chestia croată mă provoacă la art. de lege 30 din anul 1868. Ungaria și Croația formează împreună un stat unitar. Orice pornire împotriva acestei unități trebuie înăbușită în germen. Ar comite o neglijență condamnată acel guvern, care nu ar întrebuința spre acest scop toate mijloacele de care dispune. Odată situația schimbată spre bine, nici măsurile excepționale nu vor mai fi necesare. Dacă croații au unele gravamene, localitatea acestora să o încredințeze guvernului ungar. Discutarea lor însă numai aici în cameră, poate avea loc. Nici decum însă în adunări populare și în demonstrații de stradă și cu atât mai puțin în conferințe cu supușii statelor străine.

Guvernul va readuce capacitatea de muncă a camerei și va înălța bunăstarea populației prin reforma de ordin social.

Va depune în curând proiectul reformei electorale. Încă nu poate să tradeze amănunte, poate indica însă principiile generale. E atâtă vreme de când nu s'a mai făcut nimic pe acest teren încât e nevoie acum de un pas mai mare. Trebuie totuși să prevenim orice greșeli. Nu va propune o soluție nouă și crede o nouă stare de lucruri. E necesar ca părțile mai inteligente să primească dreptul, dar trebuie păstrată și unitatea politică a statului ungar. Ideia aceasta din urmă n'are nici o tendință agresivă față de cetățenii nemaghiari, va preveni însă năvălirile păcătoase. (Aprobări egomotoase.) Guvernul nu poate să ia răspunderea pentru o cădere prea mare a drepturilor. Reforma trebuie deci prevăzută cu toate atribuțiile dreptului electoral, dar, pentru înăbușarea primordialelor, numai în a d' succesor. Numărul celor mandate e deci deosebit de limitat. Azi nu cunoaște nici o soluție mai bună, va primi cu bucurie însă orice idee simțitoare.

În legătura cu reforma electorală, guvernul va face și reforma regulamentului intern al camerei, lucru recomandat odată și de contele Bathfányi Tivadar... (Mășcare și hârâțate).

Până să se termine reforma electorală, camera va debata reformele militare...

Voi pe băncile justițiilor: Lăudă reforma electorală, apoi cele militare!

Lukács: Și va mai debata camera celelalte proiecte de urgență. Guvernul va prezenta o mulțime de proiecte noi, așa: despre adăugarea familiară al funcționarilor, despre aplicarea legilor impozitare, despre înființarea mai multor asociații sociale, despre congrua preoțimii, despre diferite reforme de ordin administrativ etc.

În terminând proiectul autonomiei catolice și va urma la dezbateri nu peste mult. Guvernul va aranja salariile învățătoresți și va da la sfârșit un număr însemnat de proiecte mai mărunte.

Ministrul a terminat cu câteva eufemisme, făcând apel la patriotismul deputaților și cerându-le tot concursul.

Președintele Návay propune ajurnarea camerei până după delegații.

Au mai vorbit Polányi G. și Nagy F. obiecționând felul cum s'au convocat delegațiile.

Verbirea primului-ministru a făcut asupra opoziției o impresie puțin favorabilă și părerea generală e că reforma electorală a fost amânată iarăși — ad calendaris geuiccas.

Cronica școlară

Convocare. Despărțământul protopopesc Raia al reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele arădane I—VII, își ține adunarea de primăvară vineri în 4/17 mai a. e. în comuna Govădia. Program: 1. Duminică la 10 ore chemarea duhului sfânt. 2. Prelegeri practice. 3. Deschiderea ședinței. 4. Citirea raportelor. 5. Reflexiuni asupra prelegerilor. 6. Citirea eventualelor disociațiuni intrate. 7. Apelul nominal. 8. Lucasarea taxelor. 9. Hotărârea locului pentru adunarea de toamnă. 10. Propuneri și interpelări. 11. Restaurarea biroului despărțământului. La această adunare sunt prezenți toți membrii despărțământului, peoim și toți binevoitorii școlii. Cămin, 25 aprilie 1912 n. Vasile D. Iltz, preșident, Eugen Spinanțiu, secretar.

Convocare. Despărțământul protopopesc Chișineu al reuniunii învățătorilor români dela școlile populare confesionale greco-ort. din protopopiatele arădane I—VII, își va ține conferința de primăvară marți în 1/14 mai a. e. în comuna Chitighaz la școala învățătorului Traian Tabic.

Programa: 1. Duminică la 9 ore chemarea duhului sfânt. 2. Deschiderea ședinței. 3. Apelul nominal. 4. Prelegeri practice din limba maghiară de I. Pogubă. 5. Prelegeri practice din aritmetică de Petru Ciogrodă. 6. „Ereditatea ca cheie pedagogică” lucrare didactică de Teodor Mariș. 7. Expunerea metodelor de predare a gramaticii române în școala populară, pe bază etimologică, de D'm. Boariu. 8. Lucasarea taxelor. 9. Raportul biroului. 10. Propuneri și interpelări. 11. Restaurarea biroului pe un nou perid de 3 ani. 12. Fixarea proximei conferințe. Nădab, 13/26 april 1912. Dimitrie Boariu, președinte, Traian Tabic, secretar.

Convocare. Desp. protopopesc Borșineu, al reuniunii învăț. rom. dela școlile populare din protopopiatele arădane I—VII își va ține proxima conferință luni, în 20 aprilie a. (13 mai n.) a. e. în școala învățat. Petru Blones din Șteula, la care toți membrii desp. și toți sprăjindorii învățământului popular sunt poșiti a participa.

Programa: 1. Duminică la 8 ora chemarea Duhului Sfânt. 2. Anunțarea prelegerii în școala inv. P. Blones cu elevii săi din Geografie și Istoria patriei. 3. Cuvântul de deschidere. 4. Reflexiuni asupra prelegerii. 5. Prezentarea și citirea disertațiilor intrate. 6. Raportul comisiilor exmisse, a casarului și a bibliotecarului. 7. Discuțiuni asupra afecțiilor școlare. 8. Propuneri și interpelări. 9. Restaurarea biroului despărțământului. 10. Fixarea proximei ședințe. — Borșineu, la 12/25 aprilie 1912. P. Dârlea, prezid. Simion Albu, secretar.

Fabrica de granit, syenit
industrie de marmoră și
ciselare de piatră a lui

Iosif Nagy

Brașov, str. Fântânei Nr. 50.

primește și execută ori și ce fel de lucrări la clădiri, monumente, mausoleuri în orice fel de stil. Lăferează lucrări de marmoră pentru mobilaturi. În urma modernului aranjament de fabricație, prețuri ieftine. Din depozitul meu bogat de monumente, în care efluiesc vinderi în mare și în mic lăferez colegilor de branșă și obiecte singuratic. în prețul de fabrică.

Un ultim cuvânt

Stimate d-le redactor!

Vă rog, să dați loc în „Românul” următoarelor:

Luăm la cunoștință și noi cu plăcere, că protopopul Murășului Iuliu Nistor nu a urmărit cu cetirea evangheliei, pe ungurește, nici un scop ascuns, și nici vre-un interes mârșav, și că fapta o regretă și dânsul.

Și profesorului A. B. Gajia îi credem, că nu a avut nici o intențiune slaganică sau de interes cu evanghelia pe ungurește, ci a făcut-o numai pentru „nimbul sărbătoresc” al acelei zile, doar procedeu acesta se obișnuște în toate centrele bisericesti! Foarte bine! Și noi chiar aceasta am întrebat-o, când am scris, că oare nu au avut domniile lor să imite obiceiul din Blaj, unde se citește evanghelia iavierii în mai multe limbi (nu numai românește ci și ungurește)!

Că d-sa nu a încercat nici când să ajungă profesor la un gimnaziu de stat? Dar asta nu am zis-o așa nici noi, am întrebat numai, că oare nu are intențiunea aceasta? O întrebare și aceasta între celelalte.

Și cum zice Wilde: întrebarea nu e nici când indiscretă și nu e nici...

— Dar noi nici nu am vrea să piardă Blajul (atât școalele românești, cât și alte „instituiții” publice) (?) un stâlp dintre cei mai vrednici.

Nu știu însă de unde și până unde vine susnumitul, și zice că nu aș avea curajul de-a iscăli, când eu mă subscriu negru pe alb.

Târgul-Murășului, la 27 aprilie 1912.

Liviu Alexandrescu,
adv. in spe.

Glume

Seuză. — Judecătorul: Cum ai putut avea d-ta inimă să-l lovești cu ciomagul ăsta gros?

— Acuzatorul: Ce era să fac dacă n'aveam altul mai subțire la îndemână?!

In vizită. — Doamna casei: Poștiți ceva răcoritor ori mergem în grădină?

Oaspele (bețiv cunoscut): Mi-e sete, doamnă, de mă topesc.

Doamna: Seuzați un moment, am să spun să vă aducă un pahar de apă!

Oaspele: Dar, doamnă, nu doresc să mă spal, ci să beau!

Războiul italo-turc

Știrile ce ne vorbesc despre planul de acțiune al flotei italiene se contrazic așa că în timpul de față nu se poate ști, că guvernul italian se gândește oare se atace din nou Dardanelele s'au nu. De altă parte sosesc știri, că flota italiană a plecat din nou către Dardanele.

Flota rusească ține pe Marea-Neagră obiceiuitele manevre de primăvară și afirmative aceasta a fost cauza, știrilor despre un plănuțit atac al Dardanelelor din partea Rusiei.

Flota italiană.

Salonic. — Înaintea lui Kalkidike au fost observate 12 vapoare italiene de război. E teamă, că vasele italiene vor bombarda Salonicul. Peste noapte întreg portul a fost iluminat cu reflectoare.

Constantinopol. — Știrile semioficioase susțin că vaporul italian Varese s'a scufundat aproape de Mudros, și că catargurile vaporului scufundat ce se observă și din Mudros sunt ale vaporului Varese.

Viena. — „Stampa” anunță, că o escadră de vapoare italiene a plecat ieri din Tarent către Marea-Egee, unde va ajunge duminică și-și va începe numai decât operațiile.

Flota rusească.

Constantinopol. — Căpitanul vaporului român „Craiova”, care a sosit ieri la Constantinopol, declară că a văzut în Marea Neagră, la 30 mile de intrarea în Bosfor, 20 vase ruse de război. La stațiunea pentru telegrafii fără fir s'a aușterii conversația flotei engleze din Arhipelag cu flota rusă din Marea Neagră. Cele două flote conversau prin semne secrete, astfel că pe vapor nu s'a putut înțelege nimic, nici măcar numele vaselor ce conversau. Ambasadorul rus din Constantinopol a declarat că mișcările escadrei ruse din Marea Neagră sunt simple manevre.

De pe câmpul de luptă.

Constantinopol. — Ministerul de război află din Tripolis cu data de 23 curent că două regimente italiene, apărute de forul Bukemez, au atacat Tuzla, dar că în urma rezistenței energice a turco-arabilor, italienii au trebuit să se retragă, lăsând pe câmpul de luptă un număr considerabil de răniți. Italienii au fost urmăriți până în apropiere de fort. Turcii și arabii au avut 15 morți și 120 răniți.

Apoi italienii au mai încercat un atac în contra Sidi Said, dar fără nici un rezultat.

INFORMAȚIUNI

Arad, 29 Aprilie n. 1912.

Mersul vremii

Institutul meteorologic anunță vreme moale, ploi, scăderea temperaturii probabilă.

Prognostic telegrafic: ploi, frig.

Temperatura la amiazi a fost de 12.3 Cels.

Bursa de cereale din Budapesta

(După 50 klgr.)

Grâu pe aprilie	Cor.	11.80
„ „ maiu	„	11.85
„ „ octomvrie	„	11.34
Secară pe aprilie	„	10.75
„ „ octomvrie	„	9.48
Cuenruz pe maiu	„	9.50
Cucuruz pe iulie	„	9.35
Ovăs pe aprilie	„	10.16
„ „ octomvrie	„	8.00

Inaugurarea statuii lui Cuza-Vodă la Iași.

Participarea noastră.

Potrivit informațiilor ce primim acum, data serbărilor inaugurării monumentului Domnitorului Unirii s'a amânat pentru zilele de 20 și 21 maiu st. n.

Cu acest prilej la Iași, unde va bate în-treg sufletul românesc, se organizează marelă serbări culturale — și încă un mare pelerinaj la satul Ruginoasa (nu departe de Iași, pe linia ferată Iași-Paşcani) unde se odihnesc osâmintele marelui Domn.

Tot în aceste zile Liga Culturală avându-și congresul său anual s'a hotărât ca el să se țină tot la Iași și nu la Constanța, după cum s'a stabilit la trecutul congres dela Craiova.

Nu numai bucuria de a ne împărtăși de aceste marelă clipe de sărbătoare românească ci și datorită ne ekeamă pe zilele amintite la Iași.

Cu acest prilej direcția căilor ferate române a încredințat o reducere de 75% pentru drumul dela ori-ca gară la Iași și înapoi.

Redacția „Românului” a intervenit la locul competent spre a i se pune la dispoziție numărul necesar de cărți de legitimație, pe temeiul cărora stațiunile căilor ferate din România eliberează biletele de reducere.

Toți acei cari doresc să participe — și am dori să fie cât mai mulți — sunt rugați să ne încunoștințeze în grabă indicând numărul biletelor ce doresc și adresa exactă.

Mișcare în corpul ofițeresc al armatei comune.

— Mișcări și distincții de ofițeri români. —

O telegramă sosită din Viena ne dă de știre, că cei doi generali români pe care-i număra armata activă comună au fost pensionați după împlinirea anilor de serviciu și în urma cererii lor. Iată textul telegramei:

Viena, 28 aprilie.

Generalul Ionachie Ion și general-majorul Daniel Măteringă amândoi comandanți de brigadă de infanterie s'au pensionat. Ambii se lucrau în armată de un reume bun. Nefiind absolvenți ai școlii de război au ajuns nu mai în urma meritor și a sârguințelor lor la rangul de general, fiind amândoi numai absolvenți ai școlilor de cadeti.

Totdeodată s'a retras din serviciul activ și vice-colonelul Nicolae Străin.

Tot dela corespondentul nostru din Viena mai căpătăm următoarele știri: din monitorul oficial care apare mâine aici aflăm că d. căpitan Dumitru Herbay dela reg. 2 de inf. Brașov e înaintat la rangul de major — iar sublocotul Ioan Goșa dela reg. 3.3 e înaintat la rangul de locotenent.

Sublocotenenții: Aurel Cosgaria dela reg. de inf. nr. 29 Timișoara și Nicolae Păsara dela reg. de inf. nr. 43 Biserica-Albă — sunt amândoi decorați cu medalia: signum laudis — pentru meritul și succesul lor în serviciu.

Celelalte schimbări mâine.

Contribuiri la „Fundațiunea ziaristilor români”. „Revista Economică” publică următoarele dare de ceamă:

La favorul „Fundațiunii ziaristilor români din Ungaria” s'au făcut până acum din parte băncilor noastre, parte direct la „Ardeleana”, parte la „Solidaritatea” următoarele donațiuni:

„Albina”, Sibiu	1000 cor.
„Ardeleana”, Orăștie	1000 „
„Cordiana”, Fofeldea	20 „
„Coroana”, Bistrița	50 „
„Corvineana”, Hunedoara	50 „
„Decobal”, Deva	50 „
„Economic”, Cluj	25 „
„Furnica”, Făgăraș	50 „
„Lucacafani”, Vârșet	50 „
„Oriental”, Dobru	10 „
„Poporul”, Săliște	50 „
„Sătmăreana”, Sămi	100 „
„Săntinela”, Satul-nou	50 „
„Valra”, Cluj	50 „
„Venețiana”, Veneția-inf.	14 „
„Zlăgheana”, Zlatna	20 „

Total: 2589 cor.

Rugăm și celelalte institute de bani a noastre să urmeze apelul lansat de epitropia fundațiunii să contribuie cu sume cât mai mari posibile la mărirea fundațiunii. Sumele destinate în acest scop, rugăm a le trimite la casa „Solidarității” unde se vor transpune la destinație, iar firma institutelor contribuente se va publica la acest drept confirmare a primirii sumelor donate.

Comunic. Duminică a avut loc la Biserica evanghelică a d-lui Ioan Radușanu cunoscutul economist și docent la facultatea de drept din București cu d-șoara Maria V. colescu.

Felicitările noastre!

O scrisoare cu prilejul morții lui Lăzărescu. Iată conținutul scrisorii mișcătoare, pe care d. G. Morțun, unul dintre cei mai buni prieteni defunctului Lăzărescu, a adresat-o doamnei Aristida Romanescu în vederea ridicării unui monument marelui artist:

Scumpă prietenă! Am căutat să nu te zăresc zilele acestea. Văzându-ne, durerea noastră ar

sporizimic, căci fără voienunai bicul Liciu am fuit. Asemenea prieteni, cu ei ti-ai trecut și eu cari ai fost în desăvârșită legătură de simț, când dispar iau cu o parte din simpastră și nu e plăcut lucrul să te simți și tu gându-te olată cu ei că dispar.

De multă vreme nu am avut așa durere suțită. De mult nu m'am vâltat cu abilită înțelegere împotriva nedreptății sorții. Cu Liciu și cu noi prietenii, un fte de inimă, arta românească pe unul din cei mai sinceri, mai muncitori și mai buni, iar noi un apostol credincios care nu are mulți.

Dumitale, scumpul și îndurecatul prieten, îți e dat, acum, să îți inițiativa comemorării acestor dăse însușiri, te e să ar ridica un monument asupra rămășițor sale, la cimitir, fie e să ar scula portretul sau bustul lui pentru fozierea statului Național. Vă soști și vă hotărâți, după ce veți credeți mai bine.

Eu n' am înscris pe lista d-tale cu 100 lei pe ei și îi trimiți, rugându-te să crezi în adâncea nestrămutata mea prietenie.

V. G. Morțun.

Comunicările dlui dr. Istrate la academie.

Dl. Istrate a dezvoltat la academie trei interesante comunicări din domeniul archeologiei și chimiei organice.

În prima conferință dl. Istrate s'a ocupat de câteva „Chipuri reprezentând divinități egiptene aflătoare în România”.

Domnia sa a descoperit asemenea chipuri în Constanța, Cuculeni și în județul Dolj reprezentând cultul lui Osiris. Dl. dr. Istrate neavând siguranța autenticității acestor chipuri a făcut studii speciale de archeologie egipteană în Cairo și a ajuns la concluzia, că aceste chipuri sunt veridice. În urmă a prezentat aceste chipuri lui Maspero, care le-a recunoscut autenticitatea.

A doua comunicare e relativă la stațiunea română din Maglavit, județul Dolj. Colonelul Capșa în 1877, a descoperit aici coline, care arătau cetățile romane. În 1901 dl. dr. Istrate a făcut cercetări aici: nu a mai găsit colinele, care fuseseră acoperite de arături, ci cărămizi și sulți romane îndoite la fel cu cele de pe Columna lui Traian.

Dl. dr. Istrate arată, că aici a fost cetățuia română Romula.

A treia comunicare archeologică:

În com. Boeșa din Banat s'au descoperit mai multe brățări de scoică, din care câteva au fost trimise d. N. Jorga, care le-a comunicat d-lui Istrate.

Aceste brățări sunt făcute din moluscă a-lite și sunt la fel cu cele întâlnite în Oceania și America de Sud.

Aceste brățări puteau fi sau din epoca pietrei lustruite, venind în această comună prin hordele care intrau prin Salonic, sau de la legionarii romani.

D. dr. C. Istrate susține că ele sunt de proveniență iberică și că au fost aduse de legionarii romani.

A doua serie de comunicări a d-lui dr. C. Istrate e privitoare la chimia organică. Chimia organică a descoperit prin sinteză 150 mii corpuri noi: această chimie descoperă anual între 6—7 mii corpuri noi, deci viitorul ne rezervă o descoperire mare de corpuri noi.

Defectul acestui procedeu e că nu e destul de linpede.

Timp de 22 de ani d. dr. C. Istrate s'a ocupat de clarificarea acestui procedeu pe care a expus în congresele din Paris, apoi în cele din Focșani și Târgoviște.

Accidentul de aviație dela Cotroceni.

Eri după amiază timpul fiind favorabil, pe platoul de la Cotroceni au făcut câteva zboruri piloții școlii militare române de aviație. La un moment dat, a plecat în zbor d. locotenent Capșa cu un „Bleriot” pentru două persoane. D. lt. Capșa avea ca pasager pe d. sublocotenent Popovici din artilerie, elev al școlii de aviație a armatei. Plecarea s'a făcut în condițiuni bune. Cu toate acestea, aparatul Bleriot s'a suit repede și pe neașteptate a căzut brusc la pământ, dela o înălțime de doi sau trei metri. Aterizarea aceasta atât de neașteptată, a provocat multă neliniște persoanelor, cari așteptau la zboruri; mai ales că se putea vedea bine, că monoplanul suferise avarii însemnate. Din fericire, nici d. locot. Capșa, nici pasagerul său nu au căpătat nici o rană. Amândoi au scăpat ca prin minune. În schimb aeroplanul are amândouă aripile rupte și motorul a căpătat serioase avarii.

De notat, că cu același aeroplan a făcut un zbor acum un an și a căzut, din fericire tot fără urmări, și lt. Zorileanu, pilot al școlii noastre de aviație.

Teatrul în Sasea-montană. Tinerimea română din Sasea-montană aranjază o producție teatrală, duminică la 5 mai st. n. 1912 în localitățile otelului „Victor Kokesch” cu următorul program:

1. C. Brediceanu: „Niță Panjen”. 2. „Arvințe și Peșea”, vodevil într-un act de V. Alexandri. 3. „Slugă la doi stăpâni”, comedie în 2 acte de Z. Bărsan. 4. Joc.

Venitul curat e destinat pentru biserica gr. or. română din localitate. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se cvitează pe cale ziaristică.

Mulțămită publică. Cu ocaziunea concertului din Alba-Iulia de-a doua zi de Paști, aranjat de corul mănăstirii române, au binevoit a suprasolvi și a-și rescumpăra biletele următorii domni: Dr. N. Roșca prim seator orășănesc, Virgil Vlad câte 10 cor., dr. C. Velican adv. 8 cor., dr. Alexandru

Fodor medic, Nic. Muntean of. trib., Stefan Crișan prop., I. Poker, N. German, Nic. Pleșa câte 5 cor., Ștefan Cacovean jude în penziune, Anghel Roșca întrepr., Silviu Popoviciu câte 4 cor., L. Müller, Iosif Rusu, dr. I. Pop adv., A. Ciulai, Aurel Velican comerciant câte 3 cor., Irimie Oprea (Partoș), Kis és Beke, I. Popescu propr., Nic. Mărginean (Ighiu), Eug. P. Păcurariu protopop (Sebeș), Avram Oarga comerc., general Radovici, locotenent Baltezan, I. Timișan, P. Cadar, Anton Pop, Dobroszky, Nic. Simtinbrean câte 2 cor. Petru Cerdea preot, (Spring) 4 cor., Ioan Papiu preot (Veșteni) 2-20 cor., N. Almășan hotelier 5 cor., Simion Micu protopop, Nic. Drâmbărean, Florian Rusan preot, Petru Roșca sergent, Vic. Stoia propr., R. Patita adv. N. Man, Trofil Cacovean, Simon és T-stvéck, Erdélyi Gyula, câte 1 cor., S. Bălgrădean, Nic. Filimon, Angh. Luca inv., Văd. Fira Tirnovean câte 80 fil., N. Bogățian, P. German, câte 50 fil., serg. Muntean 40 fil. Incașările cu suprasolviri la olată au fost de 720 cor., din acestea subtragând spesele de 224 cor., a rămas bisericii gr.-cat. din Maieri 505 venit curat. Alba-Iulia la 22 aprilie 1912. Din însărcinarea comitetului: inv. Hurducaciu.

Paul Deschanel în România. Vineri seara la oarele 9 și 8 minute cu trenul de Giurgiu, a sosit în capitala României, prin gara Filaret, dua și dl. Deschanel, fost președinte al camerei franceze. În urma dorinței exprimate de dl. Deschanel nu s'a făcut o primire oficială.

Dl. Deschanel a plecat Vineri dimineața, din Sofia și a intrat în țară prin Giurgiu.

Dela Giurgiu și până în Capitală, dna și dl. Deschanel au fost însoțiți de dl. Ghica, fost prefect de Vlașca.

La sosirea trenului în gara Filaret, dna și dl. Deschanel au fost întâmpinați de dl. Blondel, ministrul Franței la București și de secretarul legației, cu cari s'au întreținut câteva minute.

În urmă, distinșii oaspeți, s'au dus la hotelul Boulevard, unde vor locui pe tot timpul cât vor rămâne în capitală.

Dl. și dna Deschanel, au luat masa la restaurantul Boulevard împreună cu dl. Blondel, ministrul Franței.

După masă, distinșii noștri vizitatori, însoțiți de d. Blondel, au vizitat orașul.

Dl. și d-na Deschanel vor rămâne în capitală până vinerea viitoare.

*

Paul Deschanel s'a născut la Bruxelles în anul 1856. Studiile și le-a făcut în Franța unde a obținut titlurile de licențiat în litere și drept. Tânăr încă, la 1876, a devenit secretarul lui Marcère, ministrul de interne de pe vremuri. În aceeași calitate a servit cabinetul dela 1877 de sub președinția lui Jules Simon. La 1881 a fost ales pentru întâia oară deputat la Eure et Loire. Între anii 1898—1902 a fost președinte al camerei franceze. La 1905 e fost ales membru în comisiunea afacerilor externe și coloniale.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMÂN)

Trad. de Senior

(80)

— Urmasa —

Petrușca în vremea aceasta, ducând în galea de deasupra scării, pantalonii și haina de postav roșu cu plăcie de aur a stăpânului său, îi înținse pe brațele unei spânzurători cu picior, și prinsă a le îmblăți cu nărua și a le peria atât de cordial încât întreg coridorul se umplu cu un nor gros de praf.

Când intra apoi cu hainele scuturate, el privi mașinal din înălțimea galeriei în curtea hanului, și văzu pe Selifan ieșind din grajd. Privirile lor se întâlniră și, înțelegându-se după miros, ei schimbă electric gândul comună amândurora: „Roerul e în pat, și asta pentru câteva ore bune; acum se poate lua puțin aer”. Și numai decât Petrușca închise binisor ușa coridorului și coborî pe scară.

Ei trecură braț la braț pragul porții celei mari a hanului vorbind de una de alta, fără a spune ceva unul către altul despre scopul excursiunii lor. Plimbarea nu fu lungă, ea se mărgini în a trece drumul dea curmezișul; ajunseră la o casă așezată chiar în fața hanului, o casă pe care o cunoșteam; acolo ei închiseră în urma lor o păcătoasă și murdară ușiță cu geam, și se văzură într-o încăpere joasă, unde țineau sedințe la diferite mese de lemn alb diferiți oameni, unii cu bărbia rasă, alții mai mult ori mai puțin bărboși; în cojoace, în simplă rubakha sau cămașă rusească, și în grosolane mantale de postav de Frisa.

Ce făcură acolo amândoi, Petrușca și Selifan D-zeu știe, dar ieșiră d'acolo după o oră ținându-se de mână, păstrând cea mai strictă tăcere, arătându-și unul altuia cea mai mare stimă, și apărându-se unul pe altul de orice punct ascuțit. Braț la braț, nedespărțiți, ei intrară în curtea hanului; vreme de un bun sfert de oră ei urcară fără șgomot treptele scării și atinseră triumful pe cea mai înaltă; deschiseră ușa, care ducea la odăița lui Petrușca și la aceea a stăpânului său.

Petrușca se opri în fața culcușului său, care era foarte jos, scotind umezeala podelelor; el se întrebă cum ar fi să se culce mai convenabil, apoi se culcă deacurmezișul patului, așa că picioarele îi erau pe podele. Selifan, care urmase, fără să vrea, pe soțul său, se și culcă tot pe acest pat, dar cu capul pe coapsele camaradu-

lui, uitând cu totul că nu trebuie să doarmă nici decum acolo, ci în camera comună a oamenilor hanului, ori poate chiar în grajd, lângă caii lui.

Ei adormiră numai decâc, dar unflând acru cu un sforăit de o putere ne mai auzită, și căruia stăpânul lor, din dos, îi răspundea printr'un fin șuer nazal.

În curând orice mișcare încetă împrejur, și hanul întreg se cufundă într'un somn adânc; numai, la o fereastră, se mai zărea licărirea unei lumini; acolo se instalase ieri un călător cu gradul de locotenent, mare amator de cisme, se pare, căci comandase în toată graba patru perechi, și dela amiazi nu încetă de a încerca o a cincea pereche. În mai multe rânduri se așezase pe pat ca să-și scoată aceste cisme din urmă și să se culce, dar nu le putu da de capăt nici decum. E adevărat că cismele erau admirabile ca formă și cusătură. Ore întregi el își ridica piciorul în aier, apoi și-l lăsa pe podeală, apoi și-l pune pe genunche, smucind-o cu amândouă mâinile în toate părțile cu mânie; avu tot zăgazul să admire călcăiul, care avea în adevăr o formă drăguță. O ciudată curiozitate îndemnase pe călător să încerce cismele lui Cici-kof, lăsate pentru scurtă vreme de Petrușca în vârf de scării.

(Va urma.)

Iubire de neam. Cetim în „Drapelul”: Din Moceris ni-se scrie: D. Nicolae Bădin absolvent de gimnaziu și maturant, fiul inv. pensionat Dionisie Bădin din Moceris, aflându-se de vre-o câteva luni la casa părintească, studiind cursul II teologic privat, cu durere observând, că comuna sa natală nu înainteză întru nimica, ci stagnează de parcă nu ar voi să se deștepte din somnul letargic — voind să arăte consătenilor săi frați, starea lor tristă și dureroasă în care se află, a început a desvolta o muncă rodnică și de toată lauda prin aceea, că aproape în fiecare duminică adună pe consăteni în jurul său, sub cerul liber și le vorbește la inimă despre „originea neamului românesc”, „alcoholism”, „economie”, „drepturile și datorințele plogarului român” în acest stat poliglot, provocându-se la finea vorbirii sale la prețuitele și scumpele cuvinte ale renumitului poet Văcărescu: „Urmașilor mei Văcărești, las vouă moștenire, creșter a limbei românești și a patriei cinstire”.

Afară de vorbirile sale, a înființat cu plugării noștri cor bisericesc, cu care s'a și prezentat la o înmormântare cu care ocaziune a ținut și un discurs funebrel, care a stors lacrimi din ochii tuturor celor prezenți. Deci pentru activitatea d-sale vrednică de toată lauda, primească mulțămintă publică și îi dorim tot binele în cariera apucată, dorindu-i ca Dumnezeu să-l țină într-un mulți ani spre binele și fericirea neamului nostru. Ioan Novacovici, prezidentul comitetului parohial.

Răscoala dela minele de aur din Lena. În decursul desbaterii în Dumă a dezordinelor dela minele de aur din Lena, ministrul de interne, d. Makarov, a declarat, că guvernul împărtășește durerea reprezentanților poporului, dar că greva nu s'a menținut la mijloace pacifice, ci luase un caracter politic, dovadă, că majoritatea membrilor comitetului grevei erau condamnați pentru crime politice. Trupele n'au fost chemate, decât atunci, când erau serioase temeri pentru siguranța averei companiei. Mulțimea, îndemnată de șefii politici a atacat locuințele companiei, a împiedecat plecarea trenurilor și munca în mină a negreviștilor.

Având în vedere evenimentele grave ce s'ar fi produs, dacă mulțimea socialistă ar fi luat armele soldaților, ministrul se vede obligat a aproba intervențiunea armatei, căci s'a dovedit, că mulțimea proiecta să ia armele și să prade minele.

Pădurea Fontainebleau în flacări. În pădurea dela Fontainebleau a izbucnit Joi la punctul numit „Roche de Salamandre” un incendiu colossal provocat de tragerile artileriei, și căruia i-a căzut pradă o mare parte din suprafața pădurei. Trupele și pompierii sesiți în grabă la fața locului, n'au putut încă, cu toate eforturile lor astinge incendiul.

Operațiile de stingere au devenit primejdioase prin faptul că granatele neexplodate se aflau pe suprafața incendiată a pădurei și din cauza căldurii puteau exploda în orice moment.

Țăranii revoltați. Intre locuitorii din comuna Szina (com. Zemplén, de vre-o câteva zile e mare fierbere. Conte Otto Degenfeld-Schomburg în scopul exploatării pădurilor sale a primit dela vicecomitele licența pentru zidirea unui drum de fier industrial.

Pentru drumul acesta contele a voit să exproprieze un mare teritor din pământurile țăranilor, cari despre așa ceva însă nu voiesc nici să audă. Intreg satul s'a revoltat contra acestui plan și au anunțat, că dacă contele va începe lucrările, ei vor opri aceasta cu topoarele și armele. Pratorle suprem a făcut arătare la vicecomite, care îndată a retras licența și a ordonat la fața locului 40 de jandarmi și 2 companii de soldați, având teama că în fiecare moment va izbucni răscoala sângeroasă a țăranilor.

Groznică furtună de pe Marea Neagră și vapoarele „Principesa Maria” și „Impăratul Traian”. Vântul puternic care domnește de vre-o patru zile a stârnit o groznică furtună pe Marea Neagră.

Vapoarele S. M. R. au avut de luptat cu furia îngrozitoare a valurilor și după o rezistență demnă de admirat au ajuns la locul de destinație, fără a suferi vre-o avarie. Multe corăbii au fost jucăria valurilor și e greu a preciza ravagiile. Sâmbătă noaptea, când furia Mării Negre, atinsese paroxisumul, două dintre vapoarele românești și anume: „Principesa Maria” de sub comanda dlui comandor Stoianovici și „Impăratul Traian” de sub comanda

dlui comandor Periteanu supranumit și „Lupul Mării Negre” se găseau în cursă regulată. Cel din urmă dela Constantinopol la Constanța, iar cel de al doilea dela Constanța la Constantinopol. Vaporul „Principesa Maria” părăsise portul Constantinopol Sâmbătă după amiază la orele 3.

Sâmbătă seara pe la orele 11, cu toate că furtuna nu se potolise o clipă măcar, vaporul „Impăratul Traian” a părăsit portul plecând în cursă regulată spre Constantinopol. „Impăratul Traian” nici n'a apucat să facă curba din dreptul farului „Regelui Carol” pentru a-și lua direcția spre Constantinopol, și valurile îl luaseră în primire, făcând dintr'un colos o mică jucărie. Mulțimea a staționat pe bulevard, admirând curajul comandantului până când nu se mai zăreau, în orizontul întunecos, decât mici lumini ce se confundau mai mult cu mărima stelelor.

Duminică „Principesa Maria” care urma să intre în port la orele 4, nefăcându-și apariția, versiunile din sjun, că vasul ar fi în pericol, ba că după unii chiar, s'ar fi dus pradă valurilor, începuseră să circule iarăș cu mai multă persistență.

Pe la orele 8 jum. — 9, „Principesa Maria” sfidând furia valurilor spumegând, naviga curajoasă spre portul nostru și pe la orele 10 spre satisfacția comandantului ei cu întregul echipagin și în admirația numerosului public a fundat ancora în mijlocul portului, acostând în dreptul agenției S. M. R. Vasul după o luptă de 20 de ore n'a suferit nici o avarie, afară de micile suferinți ale călătorilor și de o întârziere de 6 ore.

Pe la orele 11 a sosit telegramă că și vaporul „Impăratul Traian” intră în Bosfor între cele mai bune condițiuni.

Nu-i destul de schioapă. Un domn din provincie voind să facă rost de ceva parale s'a refugiat la cel mai șablonic sistem de a câștiga bani: la căsătorie.

A scris unui mijlocitor de căsătorii să-i caute o fată bogată și totodată i-a declarat, că n'are de-a face, dacă nu va fi frumoasă sau chiar dacă va avea și ceva defect mai mic corporal.

Mijlocitorul de căsătorie i-a răspuns: — „Este o fată, are o zestre de cincizeci mii cor. însă e puțin cam schioapă”.

Omul nostru, căruia nu-i ajungea suma aceea și care sperase să găsească o fată mai avută i-a răspuns îndată:

— „Țineți-o d-tale, mie imi trebuiește una schioapă de tot”.

Baie de aburi pentru dame și domni. În scaldă „Opre” situată pe piața Tököly, Lunea și Vinerea p. m. între orele 3—6 stă baia de aburi la dispoziția on. dame. Pentru domni e deschisă baia de aburi zilnic dela 5 dimineața până la 1 oră d. a. Membri cluburilor și a societăților, militari, și poliția solvesc 70 fileri. Baia de aburi e transformată și din nou aranjată Prețul redus la cumpărarea alor 10 bilete e de 8 cor.

ECONOMIE

Situația financiară.

Sibiu, 24 aprilie 1912.

Situația pieței internaționale de bani s'a mai îmbunătățit încâtva dela ultimul nostru raport încoace și sunt speranțe, că mult așteptata ușurare va urma în fine. Sumarul ultim al băncii imperiale germane prezentând situații favorabile, în Berlin se așteaptă pentru primele zile ale lui mai reducerea etalonului oficial, dacă situația politică nu se va schimba în spre rău. În Paris situația este neschimbată, iar în London s'a înăspriț încâtva în urma subscripțiunii unui nou împrumut pentru India de 3 mil. funți.

Discontul privat a cotat în London 3 $\frac{1}{2}$ %, în Paris 3 $\frac{1}{8}$ % și în Berlin 3 $\frac{1}{8}$ %.

Ce privește piața internă de bani au început a se arăta oferte din străinătate. De o îmbunătățire mai de seamă a situației însă nu poate fi încă vorba, după ce ultimo va ridica probabil iarăș mari pretensiuni față de piața de bani. Pe Vineri 26 crt. este convocat consiliul general al Băncii Austro-Ungare la o ședință în Budapesta;

chestia reducerii etalonului însă nu urma obiect de discuție. Discontul privat a cotat 4 $\frac{3}{4}$ % pentru camb. de prima bonitate, 4% cambii de a II-a bonitate și 6% și mai binmbii comerciale de porțoliu.

„Banca centrală de credit a Inutelor de bani ungare.” (Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja) ajunsă, cuștim, în criză, a cotat pe 28 crt. o adunare generală. Din capitalul cor. 10 mil. sunt pierdute cor. 6 milioane. S putea deci salva, pe lângă o emisie regulată, a cor. 4 mil. Cum însă mare parte a institutelor interesate o pornit o acțiune energică în contrădirecțiunii și voiesc să ceară deschiderea contului existența băncii centrale e foarte problematică.

Monete noue a 1 cor. și 2 cor. În zilele trecute a apărut în monitorul oficial artic. d. de lege XX: 1912 privitor la baten monetelor a 1 cor. și 2 cor. — Monetele cele 1 $\frac{1}{2}$ și 2 cor. — vor avea să ia locul florinilor vechi; se vor bate dintr'un aliajiu de 835 1000 arg. și 162 1000 aramă. Dintr'un Kg. argint se vor bate 100 piese a 2 cor., — a cărora pond va fi deci de 0 grame. Diametrul novelor monete va fi de 20 mm. și se vor bate în ambele părți ale monarhiei pentru socoteala statului. Se vor bate deocamdată în total monete în valoare de 50 milioane anume pe seama Austriei 35 milioane și a Ungariei 15 milioane cor.

Pe lângă monetele a 2 cor. — se vor bate și piese nouă a 1 cor. — în valoare de 100 mil. din care sumă 70 mil. cor. pe seama Austriei și 30 milioane pe seama Ungariei.

„Revista Economică”

Bibliografie

—x—

A apărut:

„Dobrogea” organul popular al soc. comp. pe acțiuni „Inainte” din București cu următor cuprins: Mișcarea naționalistă. Din Anacreon (Ob. XLVI.). Sărutarea. Regele din Thule (traducere din Goethe). Chiuri și strigături). (continuarea și sfârșitul dela) Români în timpul măvărilor barbare până la întemeierea principatelor. Angela (urmare Ab. pentru Austro-Ungaria 10 lei pe an, pentru România 8 lei. Red. și adm. București Calea Victoriei 122.

Teatrul Apollo. Azi, marți, teatrul Apollo va prezenta următorul program foarte bogat și atractiv:

1. Ploaia de aur neașteptată (umoristic). — 2. Furia (dramă socială senzațională în 2 acte). — 3. Bandika trage la țintă (umoristic).

Prețurile locurilor: Lojă, de persoană 1 cor. Loc rezervat 1 cor. — Locul I, 80 fil. — Locul II, 60 fil. — Locul III, 40 fil. — Locul IV, 20 fil. — Orchestră proprie. — Garderobă.

Inceputul reprezentațiilor d. a. dela orele 8 și 9 trei sferturi—11 noaptea.

POȘTA REDACȚIEI

„Ungureanul”. Adresați-vă revistelor dv. de specialitate. Noi v'am luat apărarea și vă vom lua-o și în viitor. Un articol conceput și scris așa ca al dv. nu satisface exigențelor noastre.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

Const. Rogovan — Vrani. Am primit 28 cor. abonament până la 22 oct. 1912.

Onoriu Sasu — Dános. Cu suma primită abonamentul d-voastră e plătit până la 1 Ianuarie 1912.

Ioan Surlașiu — Jebeli. Mai 12 cor. aveți de plătit în abonamentul pe 1912.

C. P. paroh — Burgiuc. Cu toată plăcerea vă satisfacem dorința.

I. G. — Târgoviște. Cu poșta de azi am primit suma de 20 cor.

Redactor responsabil: Atanasie Halmăglan.

Subscrierul caut
un candidat de avocat
 și un scriitor (copist).

Dr. Romulus Boca,
 avocat, Szászváros.

De închiriat.

Este o casă cu etaj, edificii laterale pe intran-
 tian de 800 □ st. în comuna mare: **Mercina**
 (Meresény Ctt. Krassó). Nimerit loc pentru ne-
 gatori. Oferte la adresa: **Terentius Bugariu**
 ofițer militar **Timișoara.**

Un om

cu bună încredere, deprins în lucruri de cauce-
 re advocațională *caută ocupațiune*, fie în can-
 celarie advocațională sau notarială, eventual ca
 supraveghetor la vre-o societate industrială și
 cu lângă un salariu modest. Adresa la admini-
 strația ziarului „Românul”.

Gustați

Berea SLEPING-car

din fabrica „Bragadiru”.

H. DURATZO

fost șef. atelierului fotografic Mandy

Atelier fotografic

București, strada Gr. C.
 Cantacuzino (România).

Sztanity György

antreprenor pentru zidiri și pardositor
Arad, piața Kelemen nr. 6.

Primește și pregătește totfelul de lu-
 crări de pardosire, construcția dru-
 murilor, canalizări și orice muncă
 în branșa aceasta oriunde, cu prețurile
 cele mai ieftine și pe lângă condițiu-
 nile cele mai convenabile. : : :

Prospecte gratis!

Sunt r cunoscute de calitatea cea mai bună

GHETELE

pentru domni, doamne și copii, pregă-
 tite în atelierul propriu al „Asociației
 călțunarilor aradani”, și se pot procura
 : : cu prețurile cele mai moderate. : :

Director: IUSTIN OLARU.

ARAD, Szabadság-tér nr. 14.
 (Filiale în PISKI și CERMEIU).

ILIE STEFLEA

BLĂNAR

SIBIU-Nagyszeben Gressor-Ring nr. 19.

CEL MAI SIGUR ȘI MAI BUN
: MAGAZIN PENTRU VARĂ :
 PARDESIE pentru DOMNI
 ȘI DAME, COJOACE (bunzi)
 PENTRU CĂLĂTORIE ȘI
 PENTRU ORAȘ, MATERII
 PENTRU MOBILE, CO-
 VOARE, BLĂNĂRII SĂ LE
 INCREDINȚAȚI RENUMI-
 TULUI BLĂNAR ILIE
 STEFLEA. — MAGAZI-
 NUL ESTE ASIGURAT
: CONTRA FOCULUI :

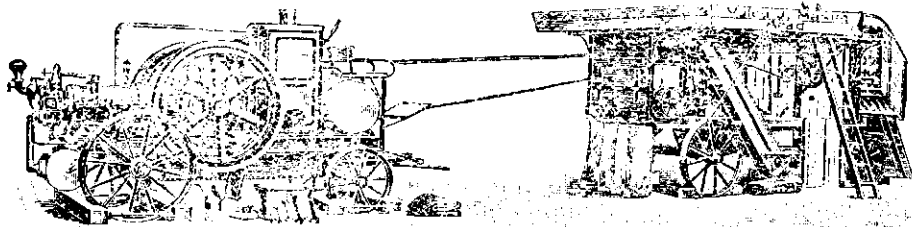
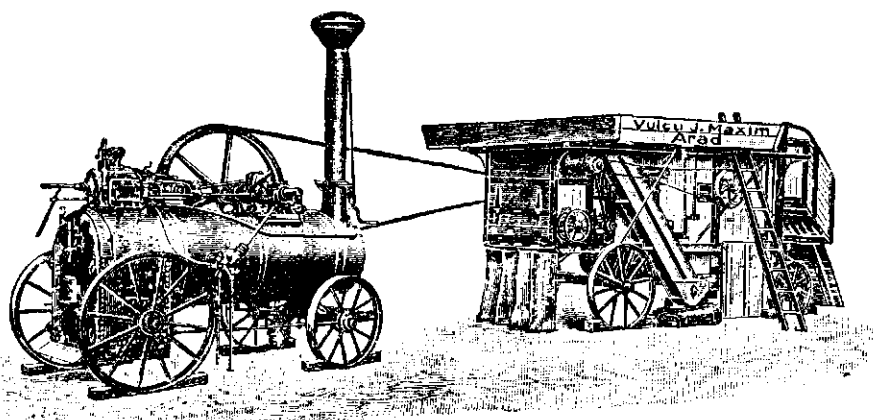
TABLETELE „NEOSAN”
sunt bucuria FEMEILOR
și a BĂRBAȚILOR

Scutite și brevetate legal. Recunoscute de medici:
 efect surprinzător și sigur în cazuri de impotență
 la amândouă sexurile. Redau puterea bărbătească și
 o susțin până la vârsta cea mai înaintată. Contra
 impotenței nu există alt mijloc mai sigur. Nu strică
 stomacul, n'au efect vătămător. O cutie cu 20 boabe
 4 coroane 50 fileri.

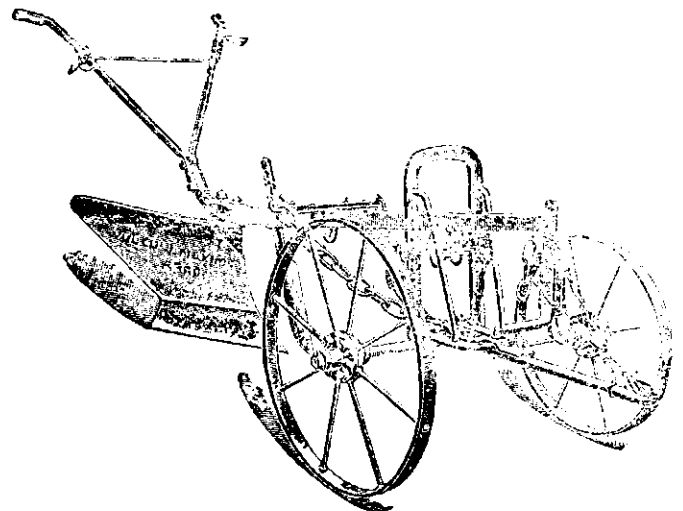
Expediază cu poșta prin ramburs în mod
 discret magazinul principal pentru Ungaria și Austria:
FARMACIA SZENT HERMINA
 Budapesta, VII., str. Thököly nr. 28. Depot 115.

MAXIM I. VULCU fabricant de
 : mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarca locomobilelor de treerat, să
 umble singure, o efeptuese în prețuri
 moderate, după sistemele cele mai prac-
 tice și cunoscute cu lanț, cu roate și cu
 tran. missior.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de
 secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de olein brut sau cu benzină. Mai departe instalez
 totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestreu, țiglarie și alte stabilimente
 mecanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la
 firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada Fábrián László, (lângă gara mare). : : :

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

Folosește Doamnă

„Crema Margit” a lui Földes
ca fața să-ți fie curată, tineră și plăcută

„Crema-Margit” este materia cea mai plăcută de înfrumusețare a doamnelor din elită și este cunoscută în toată lumea. Putere reînnoitoare, stă în compunerea ei nerocoasă, pielea o întinereste și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore. Deoarece „Crema-Margit” o imitează și falsifică, Vă rugăm a cere numai în cutii închise cu marea originală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul. „Crema-Margit” e nestricăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată, care în străinătate a produs mare senzație.

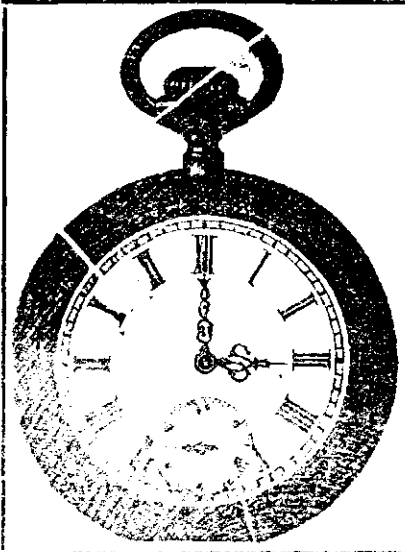
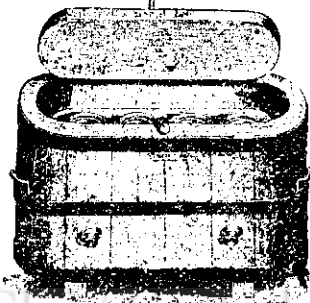
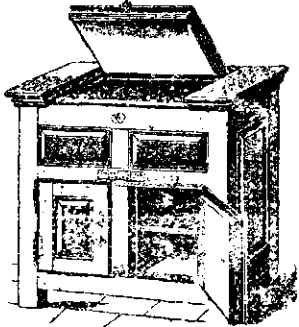
Prețul 1 cor. ◀▶ Săpun Margit 70 fil. ▶◀ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

Laboratorul lui Földes Kelemen
A R A D.

Dulapuri pentru gheață. Despre excelența dulapurilor mele de gheață se poate oricine convinge deja la prima vedere, drept aceea recomand fiecăruia să-mi cerceteze magazinul aflător în Budapesta VI., Terézkör-ut nr. 8, sau fabrica. Deoarece toate fabricatele mele se execută sub conducerea și supravegherea mea, de aceea ofer cea mai deplină garanță pentru calitatea lor bună. Nu măroase scrisori de mulțumită dovedese exactitatea afirmațiunii mele
Gindert István
Fabrica: IV., str. Klapka nr. 5. Magazinul: VI. Terézkör-ut nr. 8. Budapesta.

Catalog de prețuri în limba ungurească, germană și franceză trimis gratuit.

Cele mai bune **orologioare**
Cele mai solide și **juvaericele**
cele mai moderne
atât pe **bani gata**, cât și în **rate** pe lângă **chezășie de 10 ani** cu prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, care îl cer cu provocare la ziarul „Românul” și scriu că în cetăț. munității în Sibiu. Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Cine dorește să cumpere
clavire bune, pian sau pianino,
harmoni de școală sau orgonă

să se adreseze cu încredere către

Salenul de clavire F. A. KAUFFMANN
în SIBIU (Nagyszeben) Gr. Ring nr. 14.

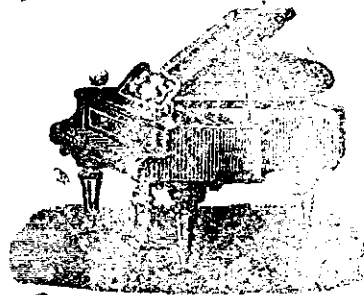
Unicul reprezentant pentru:

Bösendorfer! Calitate cunoscută, atestată de artiști în broșură
sau la dispoziție în orice timp.

Zeitter și Winkelmann! Fabrica de carte de clavire din ducatul de Braunschweig-Lüneburg, (cea mai recentă distincție: Diplom d'Honneur 1911 la expoziția din Turin.

Reinhold! Liferantul conservatorului de muzică din Praga și a mai multor școli de muzică membru în comitetul școlii a societății fabricanților de clavire din Viena. Posesorul mai multor medalii.

Frații Stingl! Liferanți de curte, premiați în mai multe rânduri; s'au vândut 1500 instrumente!

GARANȚIE!

„IANER” cremă neunsuroasă

Cel mai nou produs de igienă pentru curățirea și înfrumusețarea pielii.

Înlătură petele galbene, buzele pricinuite de înfierbânteli, agrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

„IANER” pudră. E non plus ultra pudrei la baluși, saloane și de la folos, care acoperă încrețiturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roză, albă și cremă. 1 cutie 1 coroaan.

„IANER” săpun. 1 bucată 60 fileri.

„IANER” pastă pentru dinți. 1 doză

„IANER” apă pentru gură. Dană pentru gîngușii burteșii, contra mirosului greu de gură. 1 cor 1.60, jum. sticlă 80 fil.

„IANER” esență pentru păr. Excelex pentru turarea mătrei și contra căderii părului. 1 sticlă cor. 30 fil.

„IANER” pomadă pentru creșterea părului 1 teglă 2 coroaane.

„IANER” vâpseală pentru păr negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunț. Nerecolorii e esență. La comanda să se noteze că părul ruit în ce culoare să se vâpsească (negru, brunet, carton 4 coroaane.

„IANER” apă, care face părul blond

Pentru a văpsi în timp scurt, în băl. auria, părul roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 coroaan.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatul lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa cu valoare se pot căpăta la

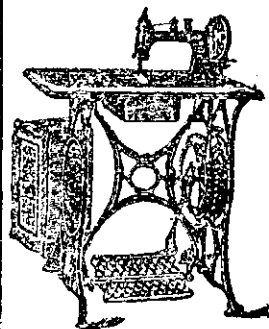
Farmacia „Maria ajutătoare” a le

Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut

Horváth Béni
mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat d'n nou, unde primește comenzi și reparări de lucruri ce aparțin în branșe, precum

Mașini de cusut
Mașini de scris
Biciclete și
Gramafone etc.
Utensiliile acestor mașini le are în de-
pozit.
Reparaturile se
efectuează repede
și prompt.

ANUNȚURI
se primesc cu prețuri moderate la administrația ziarului „Românul.”

Hotel „Central“ în Arad

Hotel de primul rang, vis-à-vis de casa comitatului. Stațiune de tramvai și autobus.

60 odăi moderne pentru oaspeți.

Luminație electrică. Sealdă în casă. Omnibus la toate trenurile. Locul de întâlnire al oaspeților din provincie. Grădină splendidă de iarnă. Cafenea. Prețuri moderate. Bucătărie excelentă. — Cu deosebită stimă:

Augustin Csermák.

Comandele cu poșta conștiințios și punctual.

Premiat cu medalia de aur.

Fondat: 1867.

EMERICH BOKODY și FIUL

Atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică
SIBIU—NAGYSZEBEN strada Sag nr. 32.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a garderobelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc. în bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă.

Am introdus: desinfectarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore.

Haine de doliu se execută cât se poate de repede.

GHEORGHE IANCOVICI

PRĂVALIE DE MANUFACTURĂ.

ARAD, STRADA FORRAY Nr. 2.

SOSIND NOUȚĂȚILE DE PRIMĂVARĂ ȘI VARĂ, AM ONOARE A ÎNCUNOȘTIȚA ON. PUBLIC ROMÂNESC, CĂ ÎN PRĂVALIA MEA DE MANUFACTURĂ SE AFLĂ CELE MAI FINE STOFE, DELAIN, ZEFIR, GRENADIN, CRETON, BATIST, ȘI PÂNZURI DE HAINE, ÎN MODELELE CELE MAI NOUI, ȘI TOTODATĂ PÂNZĂTURI, ȘIFOANE, GARNITURI DE DAMAST, CIORAPI, CORSETE, UMBRELE, ȘI MULTE ALTE LUCRURI DE SOIUL ACESTA. — ROG BINEVOITORUL SPRIJIN.

CU DEOSEBITĂ STIMĂ: **GHEORGHE IANCOVICI.**

Sticlar pentru zidiri și portaluri

(magazin de table de sticlă și de oglinzi).

Execut lucrări pentru zidiri noi, sau totfelul de reparări prompt și cu prețuri ieftine. Expediez ieftin rolete mecanice de pânză și trestie
- - - pentru ferestre - - -

FRIED FERENCZ

ARAD, strada gróf Apponyi Albert nr. 15—16.

TELEFON 909.

TELEFON 909.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aseasta, cum sunt dureri de dinți, sgârciuri, arsuri, apăsare în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieli, etc. folosește:

Purgativul de fiere (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fileri; o duzină 4 coroane
80 fileri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.

A R A D.

In atențiunea damelor!

Primul atelier de corsete vieneză

**IOSEFINA
BINDER**
LUGOJ, str. Bebaz nr. 13.

Pregătește pe lângă gamușă, după ultima modă corsete dinainte drepte, cari lasă liber stomacul, dar nu exercită nici o apăsare asupra corpului, cu toate aceste apasă în jos abdomenul.

Mare magazin de corsete și legătoare pentru solduri, legătoare pentru piept și legătoare pentru ținerea dreaptă a corpului.

Atelier pentru pregătirea corsetelor!

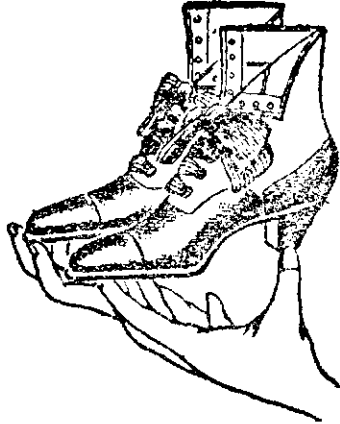

Să se grînjonească pentru adresa corectă!

Cel mai convenabil atelier din sudul Ungariei.

Bencsik Zsigmond in Déva

Oferă: **GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE** cusute cu mâna în atelierul propriu precum și **GHETE GATA**, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galoși, ghete comoade și pentru gimnastică.* Mare magazin de *gume* renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și *creme* excelente. Ghete pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comande din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL”
INSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisköküllő vm.).

Altoi de vițe!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL”
ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n-au fost atacate de perenosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți bășii la cursul practic de altoi!

Români! sprijiniți firmele românești că numai aceea vă vrea binele.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

3 MILIOANE COROANE!

poate câștiga fiecare, cumpărând următoarele lozuri:

- 1 Obligațiune de câștig cu premie convertită dela Banca Hipotecară Ungară.
- 1 Obligațiune de câștig cu premie dela Prima Casă de păstrare Poștală din patrie.
- 2 lozuri Samatoriul Reginei Elisaveta.

12 TRAGERI ANUALE și anume:

5 Februarie, 25 Februarie, 1 Martie, 25 Aprilie, 5 Iunie, 25 Iunie, 1 Iulie, 25 August, 5 Octombrie, 25 Octombrie, 1 Noiembrie și în 27 Decembrie.

CÂȘTIGURILE PRINCIPALE:

Cor. 1,000,000 —, 500,000 —, 400,000 —, 200,000 —, 2 câștiguri de 200,000 —, 100,000 — și 75,000 etc.

Acestea 4 bucăți lozuri le vindem de prezent pe lângă:

48 rate lunare à 10 coroane

După primirea ratei prime imediat trimitem cumpărătorului Lista legală de rate, în care este indicată seria, numărul și litera lozurilor vândute, pe baza căreia va participa respectivul la toate tragerile viitoare și eventualele câștiguri sunt în întregime ale lui. După fiecare trageră controlăm punctual toate lozurile vândute de noi și eventualele câștiguri le vom aviza telegrafice și intrucât e posibil chiar și telefonice st. noștri cumpărători. Rata primă e mai bine a ni-se trimite prin mandat postal pe a cărui coupon trebuie indicată legibil și punctual adresa cumpărătorului. Spre a ni-se putea trimite ratele viitoare gratis fără porto și alte spese postale, trimitem fiecărui cu ocazia cea estralării listei de rate și ecouri postale. Toate eventualele câștiguri se ospătesc în bani gata la Casa noastră.

Nici un moment să nu trăgăm cu comanda.

Noroc fără sfârșit și fără nici un risc.

Orice perlere este exclusă, numai și numai de câștig poate fi vorba. Toate comanda-le sunt a se adresa către

USTREDNA BANKA UČASTINNY SPOLEK
Budapesta, VI. Váci-körút 31.

THE VERA

American Shoe
Cele mai perfecte
Cele mai comode
și mai durabile
ghete americane

dia timpul modern pentru dame, domni și copii se află numai în asortimentul prăvăliei de ghete, pălării și articlii de modă pentru bărbați alui

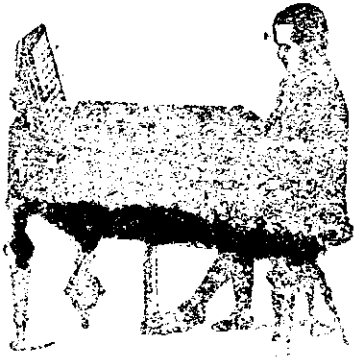
Made by
Fice & Hutchinson
Boston, Mass. U.S.A.

BUCHSBAUM és T-sa

A R A D. Telefon 442

Cereți prospect!

TIMBALE!

Timbalele inventate de mine, cele mai moderne, cu organism dublu de oțel, foarte trinitice și de o rezonanță deosebită se pot comanda numai dela mine, cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanție de 5 ani.

Mészáros Ferenc
fabricant de cimbele.
Budapest, VII., Bethlen-u. 39.

Preferențuri, la cerere, se trimit gratis. Corepondența intrucât se poate să se facă în limba ungurească, germană sau sârbească.

Dacă stropesci cu „FORHIN“

- I al mai puțină bătaie de cap,
- II a lucru mai puțin,
- III a cheltuială mai puțină!

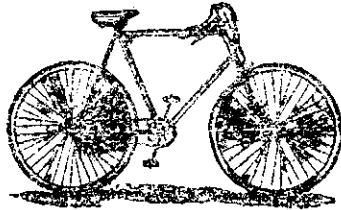
deoarece „FORHIN“-ul este MICTURA DE BORDÓ adesea îmbunătățită. Se lipește ușor chiar și de frunzele umede. La orice brumă poți se stropesci, nelăsând nici un fel de sediment (drojdie). Multime de scrisori de mulțumită și recunoștință. Pregătim invenția drului Aschenbrandt de Rézkenpor și Bordópor. Cere prospect gratuit și franco dela fabrica

„FORHIN“ BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 93.

BICICLETE

de renume mondial:

THE CHAMPION și PREMIER

cu osie campanilă, roată automată (cu frână liberă) se vând pe lângă garanție de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără nici o ridicare de preț, în rate lunare de 12 și 15 c. r. precum și părți alcătuitoare pentru biciclete, gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. — În urma circulației mare unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus. — La cumpărări mari se dă rabat mare.

Láng Jakab és fia

marecomerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapest, VIII., József-körut 41.

Filiale: Boreas-tér 4 și în Buda, II, Margit-körut 6. Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Țesătorie artistică

Schmidt János és Társa
Pécs, Király-utca 21.

Dis ins la expoziția din Budapesta, Seghedin și Cincibiserici (Pécs).

Pregătim totfelul de pânză, damast, rufe pentru pat, ștergare, pânzături, servete, perini, albituri pentru domni și dame. — Trusou complet pentru domnișoare.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboască dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. Administrația noastră roagă pe toți ceice târguiesc și comanda din articolele anunțate în foaia noastră — să amintesc că firma a cetit în ziarul „Românul“.

Bumbera István,

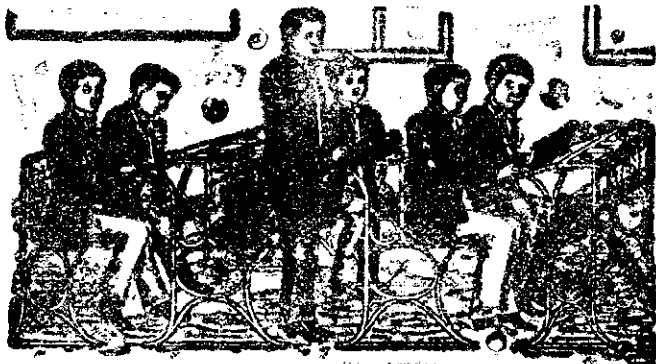
croitor civil și profesor,
croitorul profeșiei greco-cat.

Oradea-mare — Nagyvárad.

Edificiul Bazarului (partea spre teatru). Telefon 869.

Sezonul de toamnă și iarnă!

Au sosit stoffe moderne, englezești, scoțiene și indigene, calitatea cea mai bună. Costumele croială modernă, și lucrate cu mult șic. Prețuri moderate. Lucru cu mare atențiune. Singurul depozit de articole profești și bisericesti.

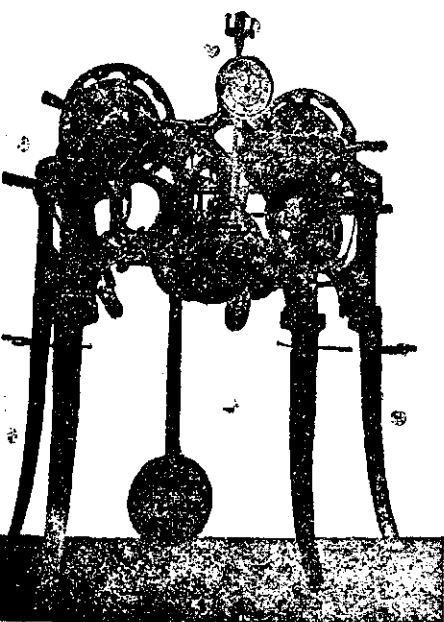
Cele mai moderne
moblie de fier și aramă și cele mai practice bănci higienice de școală și mobliarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— și școlă e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn gr. Theretzkaí és Társa

Rezgonyi és Lendvai
Budapest, VII, Sziv u. 32

Pregătește
ciasuri pentru turn din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.

Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.

Ciasuri pentru oastele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.

Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasorniații permanenți ai capitalei și furnisorii căilor ferate ungare a fabricilor de futun și casei de amanet.

Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din ară cu diplomă de onoare.

Vilhelm Connerth

NAGYSZEBEN—HERMANSTADT, Elisabethgasse 53.

Fabrică după diferite sisteme:

bănci de școală

conform celor mai moderne cerințe igienice, pregătește apoi

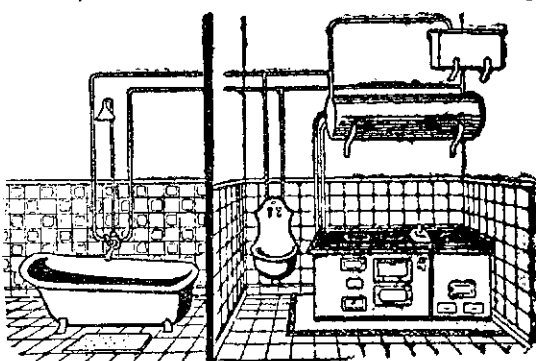
bănci și scaune pentru biserici; table de școală; rame pentru hărți; rame pentru desen și dulapuri pentru școală. Catalog ilustrat la dorință trimite gratuit și franco.

Prețuri solide și ieftine!

Frații Klubitschko

atelier pentru instalațiuni electrice și de altă putere, apaducte, vane de scaldat, colorifer și canalizare. — Atelier de mașini, lucrări de aramă și lăcătușerie în SIBIU, Burgergasse Nr. 14.

Rugăm on. public pentru încredințarea ori-cărei lucrări de branșe. Totodată ne luăm voia ai atrage atențiunea asupra

clouzetuli rezistent la îngheț, invenție proprie. Brevetată sub Nrul. 53932.

Are calitățile: 1. Se poate monta în orice loc, fiind eschisă posibilitatea de

a îngheța apa. 2. Prin spălarea repede folosește apă puțină. 3. În urma construcției simple, funcționează sigur și îndelungat. Este îndeosebi de recomandat la casele vechi, deoarece introducerea se face cu mică cheltuială. — Este deci interesul proprietarilor de case ca să caute a-și aproviziona casa cu astfel de clozet.

Instalateurilor și negustorilor dau rabat.

Ne luăm voia mai departe de a recomanda în atenția onoratului public: vase de aramă, căldări de aramă și plcioare pentru căldări de tinichea.

Executare solidă la ori-ce lucrare!

Pentru bolnavii de stomac

Tuturor carl suferă de stomac, fie în urma fecelei, ori că și a prea încălzirii macol, fie că n-are poahă de mâncare, ori mistuire greu, ori că și-a stricat stomacul prin mâncări prea reci, ori prea ferbinți, prin o viață neregulată, având astfel cal de stoamc, cărcei, dureri, mistuire grea, le recomandăm:

Vinul aromat Hubert Ullrich

singurul remediu bun de casă, recunoscut de lumea medicală.

Acest vin aromat este pregătit din buruieni de leac și din vin bun întărește și dă viață organului de mistuire al omului. Vinul aromat lăușter durerile și întrând în sânge are calitatea de al re'noi.

Prin întrebuințarea la timp a vinului aromat se vindecă toate morburile. Așă nu întârzie nimeni de a-l incerca. Simptoame, ca dureri de cap, răgăleli, ar în stomac, carl obvin la boalele cronice de stomac, — toate dispar după o scurtă întrebuințare.

NEREGULARITĂȚI DE SCAUN precum și urmările lui, colice, palpitații de inimă, insomule, suirea sângelui în ficat, hemoroide, se vindecă sigur prin vin aromat. Vinul aromat influențează în mod hotărât, îndepărtând din stomac și intestinale materiile stricăcioase și de prisos.

PALIZENIA, ANEMIA, SLĂBICIUNEA, toate sunt urmările unei greșite mistuirii, a unei formări defectuase a sângelui și funcționării neprielnice a ficatului. Și la astfel de persoane se poate observa: insomnie, dureri de cap, etc. . . . Vinul aromat dă un nou impuls vieții slăbite. Mărește apetitul, ajută mistuirea, regulează schimbarea materiilor în stomac, influențează formarea sângelui, calmează nervii și dă vlociune. Multe scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc pe deplin această

Vinul aromat se poate cumpăra în butelii de 3 și 4 coroane în farmaciile din Arad, Aradu-nou, Glogováz, Gyorok, Ménes, Paulis, Lip Hídegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornyá, Világos, Egres, Nádas, Berzo Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Szt-Péter, Perjamos, Szeml Szarafalva, Nagylak, Palota, Alberti, Mezöhegyes, Batonya, Marczib, Dombé háza, Kurtics, Ujszentanna, Pankota, Silingyia, Taucz, Sztatina, Baja, Kapras Bresztováz, Rékás, Gyarmata, Bruckenán, Zsadány, Szent-András, Kis-Becskei Mehala, Temesvar.

Trimis de altfel și farmaciile din Arad, vin aromat în ori-ce parte a țării.

Să cereți expres:

Vin aromat »Hubert Ullrich!«

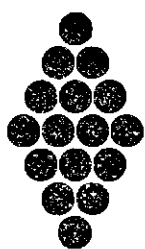
Vinul meu aromat nu e o compoziție tainuită: constă din vin de Mal 500, esență de vin 1000, Glycerin 1000, Vin roșu 2400, zamă de tătăis 1500 de cireșe 3200, Anis rădăcină americană, á 100. — Din aceste se face mist

Schimbare de prăvălie!

Aduc la cunoștința on. mei mușterii, că

prăvălia mea de modă

pentru bărbați și femei

am mutat-o în strada Weitzer János nr. 8 (lângă poștă). — Rugând binevoitorul sprijin sunt, cu deosebită stimă:

NÉMETH ISTVÁN.